Hayat

SAYI: 5
30 OCAK 1959
125 KURUŞ

Bu sayıda :

Orta sahifelerde
5 renkli tablo halinde
TURGUT REİS

Renkli Fotoğraflarla
MÜZEYYEN SENAR

SOPHIA LOREN
KOCAMI NE İÇİN SEVİYORUM?...
28-29. sahifelerde

Ömür boyunca
Sofranızda...

Nuh'un
ANKARA MAKARNASI

ankara Makarna Un ve İrmik Fabrikaları
Nuh Eskiyapan ve Ort. Koll. Şti.
İst. Tel: 22 10 72 Ankara Tel: 12395

Doğan Kardeş

Şimdiye kadar
memleket manzaraları
serisinden
101 çeşit kartpostal
çıkardı.

İSTANBUL
ANKARA
ANTALYA
BERGAMA
BURSA
EFES
İZMİR
KONYA
TRABZON V. S.

SATIŞ YERLERİ
PERAKENDE: Galatasaray meydanı, Divanyolu Mağazaları
TOPTAN : Klotfarer Cad. No. 7 Divanyolu P.K. 1146 - İSTANBUL
Taşradaki bayi ve kitabevlerine ödemeli sipariş gönderilir.

Perakende satış fiatı 50 kuruştur.

Susamış olduğunuzu bilmiyor...

Bir tecrübe
sizi ikna edecektir:

Cildiniz sütbeyaz NİVEA kremini iştiyakla içecek, düzgün ve gündoğuşundaki usare ile dolu goncalar gibi taze ve gergin olacaktır.
Genç, taze, güzel bir cilde mâlik olmak için en emin çare, sabah akşam NİVEA kremi kullanmaktır.
Üç nesilden beri dünyanın dört bucağında NİVEA kremi milyonlarca kadının cildinin güzelliğini muhafaza etmektedir.

Cilt milyonlarca hücrelerden mütegekkildir. Gençlikte bu hücreler mayi ile dolgun ve gergindir. Hücreler, tebahur eden mayii alttaki cilt tabakalarından tamamlar. Cilt, düzgün ve usare ile dolu goncalar gibi gergin kalır.
Seneler ilerledikçe cildin hücreleri, tebahur eden mayii çabucak tamamlamak kabiliyetini gitgide kaybederler. Cilt susamağa başladığı halde, biz bunun farkına varamıyoruz. Fakat cilt tedrici surette gevşeyip, pörsür ve kırışıklar husûle getirmekle «susamış» olduğunu belli eder.

Cildinizin içecek
ihtiyacını gideriniz!

Normal olarak cildi haricten beslemek kabil değildir. Fakat ilim ve fen «Eucerit» i keşfetmiştir. Eucerit dünyaca meşhur NİVEA kreminin tesir eden maddesidir. Eucerit, cildin unsurlarına yakındır, akrabası sayılır. Bu sebeble Eucerit cildin derinliklerine nufuz ederek susamış olan cilde, güzelliğini iade eden mayii haricten temin ederek dolgunluk ve gerginliğini sağlar.
Bundan başka NİVEA hücreleri çabuk kurumaktan korur ve cildin sathını düzgünleştirir.

Cildin gonca gibi körpeliğini
NIVEA Kremi sağlar.

Hayat

SOPHIA LOREN

(Fotoğraf : Paramount)

HAFTALIK MECMUA

YIL : 3 SIRA No : 121
SAYI : 5 CİLT : I 1959

ŞAHİBİ : Şevket RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
Hikmet Feridun ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İbrahim ÇAMLI

REDAKSİYON :
Sadun ALTUNA, Semiral BİLBAŞAR, Hikmet ANDAÇ

RESİM ve BAŞLIKLAR :
Ayhan ERER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - M. Sürenkök (Ankara) Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

İLÂNLAR :
Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığ'ından verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.

Yabancı memleketler için (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak isteyenler yukarıda yazılı Dolar veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

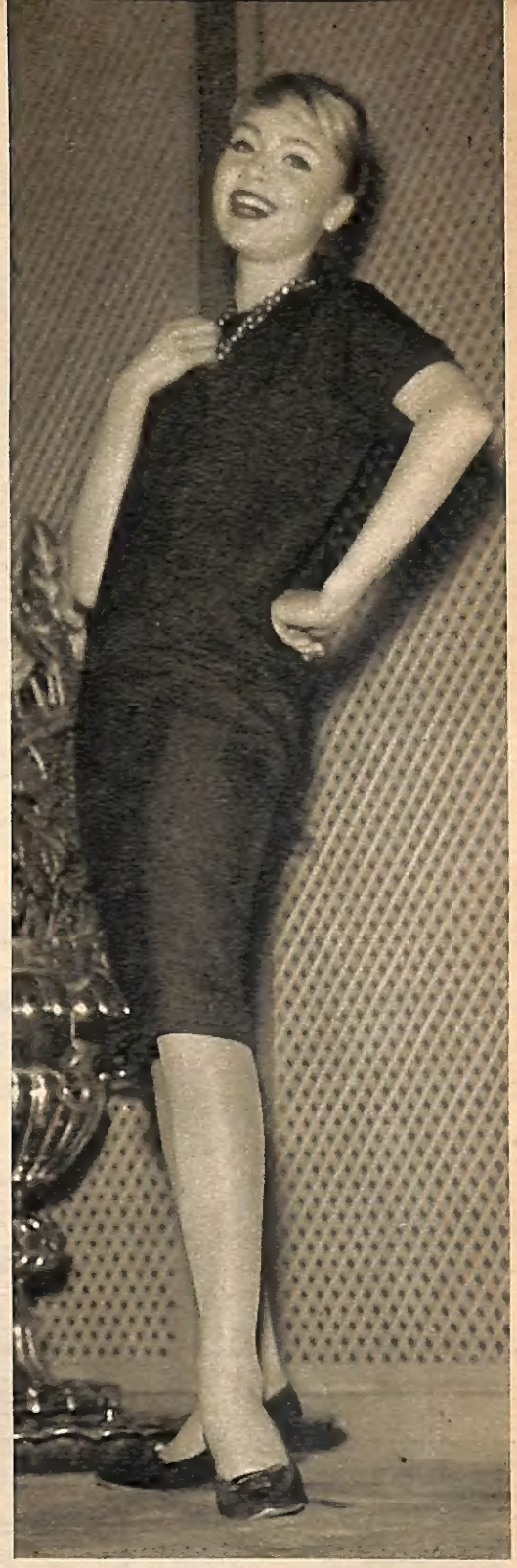

Üstte siyah kumlu yünlüden bir elbise. Dümdüz olan elbisenin zarafeti kumaşının güzelliğinden ileri geliyor. Solda uçuk toz pembe bir öğleden sonra elbisesi. Öndeki saten fiyonk yünlü elbiseyi süslemektedir.

Her Genç Kızın Hayal Ettiği Seyahat

Her genç kız hayatı boyunca unutamıyacağı bir seyahat yapmayı hayal eder. Altı ay güneş yüzü görmiyen karlarla kaplı kuzey memleketleri, insanla kaynaşan milyonluk şehirler ve doğunun sihirli diyarlarından bir macera, en ciddî genç kızın bile ara sıra rüyasına girer. Uçak, otomobil ve hattâ otostop ile Avrupa memleketlerini gezmek ve görmek fırsatını elde eden Alman kızları daha ziyade Türkiye ile başlıyan Orta ve Uzakdoğu'yu merak ederler.

Almanya'nın en büyük kadın ve moda mecmuası «Film und Frau Magazin», «Her Genç Kızın Hayal Ettiği Seyahat» başlığı altında yayınlıyacağı 1959 ilkbahar ve yaz modelleri için güzel mankeni Christa Rainers'i böyle bir seyahate gönderdi. Christa Rainers, henüz 22 yaşında, koyu kestane gözlü bir sarışındır. Daha şimdiden Alman mankenleri kıraliçesi unvanını kazanmıştır. Dilber manken beraberinde bir fotoğrafçı ve iki bavul dolusu elbise ile geçenlerde İstanbul'a geldi. Christa şehrimizde kaldığı iki gün zarfında bir dakika bile boş durmadı, her yeri gezdi. Boğaz, camiler, Ayasofya, Topkapı Sarayı ve bilhassa Hazine ile Harem Dairesi. Christa birlikte getirdiği 1959 modeli elbiseleri giyerek bu dekorlar önünde yüzlerce resim çektirdi.

Yeni modeller, yayınlanıncaya kadar bir sır olarak saklanmakta ise de Christa bu mevzuda bazı ip uçları vermekten kaçınmadı. Anlattığına göre Almanya'da hiç bir zaman Fransa'da olduğu kadar kısalmıyan etekler bu sene yine aynı boyda kalmaktadır. Çeşitli fiyonklar yine modadır. Elbiselere çeşitli renkler hâkimdir. Beller bazı modellerde yerinde olmakla beraber, «Ampir» havası yine hâkimdir. Yüksek kemerler, az oturmuş beller de yeni modellerde görülecektir. Bu sene terziler düz kumaşlara rağbet etmemişlerdir. Kumaşçılar 1959 için daha ziyade kendinden desenli kumaşlar hazırlamışlardır.

Christa ile gelen «Film und Frau» moda müşaviri, İstanbul'un moda resimleri için en şahane dekor olduğunu söylüyor.

HAYATTAN FOTOĞRAFLAR

ARTIK ÇANLAR ÇALACAK — Ingiliz Müneccimler Federasyonu başkanı William Tucker'e göre, Prenses Margaret 1959 da evlenecek, düğün 17 eylülde olacaktır. Yukarıda, elinde Margaret'in zayiçesi ile görülen Tucker, Prenses Margaret'in muhtemel eşinin 23 ekim ile 21 kasım arasında, yani akrep burcunda doğmuş birisi olacağını söylemiştir.

NIHAYET GELDI — Yalnız Türkiye değil, Avrupa'nın birçok memleketleri de bu sene aylarca kar yüzü görmemiş, bu yüzden kış sporu meraklıları, bilhassa çocuklar kayaklarına, kızaklarına bakıp geçmiş kışları anmakla yetinmişlerdir. Ocağın ilk haftasında kar yağmaya başlayınca Brükselli'ler kendilerini Cambre Ormanı'na atmışlardır. Kızak kayanlar ve dolaşanlarla bayram yerini andıran Cambre Ormanı'nın bu hali, kar hasretini çok güzel ifade etmektedir.

İstanbul Lisesi'nin 75. Yı

VEKILLER LISESI — Memleket ilim ve irfanına büyük hizmetlerde bulunan Istanbul Lisesi'nin bu toplantısında politika hayatımızın mümtaz şahsiyetleri de hazır bulunuyordu. Basın - Yayın ve Turizm Vekili Server Somuncuoğlu gibi daha birçok vekiller de Istanbul Lisesi mezunudurlar. Yukarıda Türkân Somuncuoğlu, Server Somuncuoğlu, Hayrünnisa Fer, Nesrin Demircioğlu ve Muslih Fer masası görülmektedir.

ŞEN BİR MASA — (Soldan sağa) Nesibe Barlas, Beyhan Onaner, Saadet Bolayır, Refik Onaner, Suat Çelikkan, Ekrem Barlas, Suat Bolayır, Necmi Kazancıgil, Mehmet Akın, Nermiye Kazancıgil, Azize Akın.

VEKİLLER MASASI — Hepsi İstanbul Lisesi mezunu olan vekillerden (soldan itibaren) Nedim Ökmen, Sıtkı Yırcalı, Hadi Hüsman ve Esat Budakoğlu eşleri ile.

FOTOĞRAFLAR SUAVİ SONAR

KIRALİYET AİLESİ — Avrupa'da ilk karla beraber İsveç Kıraliyet Ailesi de kış sporları yapılan bölgelere koşmuşlardır. En üstte soldan sağa Prenses Désirée, Prenses Brigitta, Veliahd Prens Carl Gustaf ve Prenses Christina bir kayak partisinden sonra dağ evindeki ocağın başında istirahat ederlerken, üstteki fotoğrafta da yemek hazırlığında görülüyorlar. Prens Carl Gustaf salam kesiyor.

dönümü

Her yıl 15 ocakta okullarının kuruluş yıldönümünü kutlayan İstanbul Lisesi mezunlarının Ankara Palas'ta yaptıkları toplantı birçok siyasi şahsiyeti biraraya getirmiş oldu.

LEVİ — Aşağıda bir dostu ile görüşürken görülen Ankara Palas müdürü Levi (soldaki) o gece bir okul mezunlarının yıllık toplantılarında bulunanları değil de âdeta partiler meclis gruplarını ağırlar gibiydi.

HATIRALAR — İstanbul Lisesi Mezunlarının Ankara Palas'taki toplantısında bir dostları ile oturan İsmail Rüştü Aksal ve eşi muhalefeti temsil ediyorlardı. Ama konu siyaset değil okul hâtıraları idi.

VAKİTSİZ BAHAR — Başçavuş Kerim Şekerli'nin Çamlıca daki Askerî Sanatoryum bahçesinde yetiştirdiği erik ağacı güzel havalara aldanarak ocak başında çiçek açmış, iki tane de erik vermiştir. Yalnız vakitsiz doğum yapar gibi erikleri yapraklanmadan vermiştir. Yukarıda, çiçeği burnunda erikli dal Şekerli'nin evindeki pencerede görülüyor.

Sohbet KÖŞESİ

HERŞEYE RAĞMEN YAŞAMAK!

ZAMAN zaman, sevgili okuyucularım bana dertlerini anlatan çok samimî mektuplar gönderirler. Hattâ üzüntülerini bazan bütün mahremiyetleriyle bana açtıkları olur. Onların elimden geldiği kadar dertlerine derman olmıya çalışırım. Ama bu sefer yaşamak cesaretini tamamen kaybetmiş görünen bir okuyucumdan gelen bir mektup beni çok üzdü. Mektup şudur:

«Size samimî olarak söylüyorum: Artık bu hayattan bıktım ve usandım. Size insanlık namına yalvarıyorum. Mecmuanızın devamlı abonesiyim. Son sahifelerinden birinde intihar etmenin en kolay şeklinin izahını neşrediniz. Özür dilerim.»

Mektubun altına adını, soyadını ve oturduğu şehri yazmış olan bu zavallı okuyucumun hangi sebeplerden bu derece ümitsizliğe düştüğünü öğrenebilseydim kendisine her şeye rağmen yaşamak lâzımgeldiğini daha kolay anlatırdım. Çünkü evvelce başka bir münasebetle de söylediğim gibi intihar etmek hiçbir meseleyi halletmez. Belki de korkaklığın en fenası, hayat mücadelesi karşısında mağlûp düşerek ölüme sarılmak suretiyle kaçmağa çalışmaktır.

Bilmiyorum, isminden erkek olduğu anlaşılan bu okuyucuma hangi sebep ölümü cazip göstermiştir de kendisini onun kolay şeklini aramıya sevketmiştir? Eğer bir hastalığa tutulmuşsa çıkmamış canda ümit olduğunu atalarımız söylememişler mi? Bırakalım, bizi öldürecekse hastalık öldürsün! Onun işini kolaylaştırmak bize düşmez; vazifemiz onunla da, bütün imkânlardan faydalanarak mücadele etmektir.

Eğer bu ümitsizlik maddi sıkıntılardan geliyorsa, bu yüzden ölüme sarılmak hakikaten korkaklık olur. Ama ihtimal vermiyorum, çünkü kolunda gücü, kafasında aklı olan herkes biraz daha fazla çalışmayı göze alarak, fazla yorgun düşmek bahasına bile olsa, bu türlü sıkıntıları kolayca yener. Yorulmadan, didişmeden, uğraşmadan, terlemeden yaşamak zamanımızda hiçkimse için mümkün değildir.

Korkunç bir ahlâksızlığın uçurumuna yuvarlanmak bazan insanda, cemiyetin ortasında dolaşacak yüz bırakmaz. Ama yapılanın bir ahlâksızlık olduğunu anlamak bile ölümü düşünmeyi değil hayatta iken temizlenmenin çarelerini aramayı insana telkin etmelidir. Yoksa ölüm o ahlâksızlığı silip süpürmiyecek, cemiyetin ortasında ve sahibinin ismi üzerinde bırakacak, daha fazla duyulmasına sebep olarak ailesine, çocuklarına bulaşturacaktır.

Görüyorsunuz ki dünyada insanın tatlı canına kıyması için hiçbir ciddî sebep yoktur. Bu can bize emanettir; dinin intiharı günah sayması da emanete ihanet olarak gördüğü içindir. Hayatta bize ne nasip edilmiş ise ondan ne eksiğini, ne fazlasını göreceğiz; nasibimize de razı olacağız. Başımıza gelen kazaları hafif atlatmıya çalışacağız. Ama mutlaka yaşamayı istiyeceğiz. Ben, bu sevgili okuyucumun âsabını biraz fazla bozulmuş görüyorum. O kadar.

ŞEVKET RADO

Tophane, asırlar boyunca tarihimizde çok önemli bir yer işgal etmiştir. Perdoux imzasını taşıyan bir gravürde Tophane meydanı ve Humbarahane'nin eski durumu gösteriliyor. (Üstteki resim). Bugün etrafı tamamen açılmış olan bina eski haline sadık kalınmak suretiyle yenibaştan onarılmaktadır. (Yandaki resim).

YAZAN :
ESKİ ŞEHREMİNİ
OPERATÖR EMİN ERKUL

Etrafının açılması ve binanın yeniden tamir edilmesi vesilesiyle :

Humbarahane ve Humbaracı Ahmet Paşa

BİR vakitler askeri hayatımızda çok mühim bir vazife görmüş olan, Tophane'deki tarihi Humbarahane'nin asırlardan sonra nihayet etrafı açıldı, bina tamamen meydana çıktı, restore edildi. Bu, İstanbul için hakiki bir kazançtır. Humbarahane top mermisi imâli için kullanılan bir fabrika, aynı zamanda bu işle meşgul olan humbaracıların mektebi idi.

Humbarahane denilince akla meşhur Humbaracı Ahmet Paşa gelir. Hayatı birkaç romana mevzu olacak derecede renkli olan Ahmet Paşa aslen Fransızdı ve Bourbon ailesine mensuptu. Asıl ismi Kont Döbonval olan Ahmet Paşa hakikaten büyük askerdi.

Ahmet Paşa şahsen çok hırçın ve önüne gelen ile düello eden bir karakter taşıdığı ve bu yüzden Fransa Kıralı Onbeşinci Lui'nin hakaretine uğradığı için vatanını terk ile evvelâ Avusturya İmparatoruna iltica etmiş, Prens Eugen ordusunda vazife almış, Fransa aleyhinde harbe iştirâk etmişti. Avusturya lehine galebe kazanılmasında âmil olmuştu. Fakat sonraları Prens Eugen ile de arası açıldığı için Avusturya'dan ayrılarak Türkiye'ye sığınmış, Saraybosna'da ikamete başlamıştı. Asıl maksadı Osmanlı'ları Avusturya aleyhine tahrik ederek harbe sürüklemek ve bu suretle Prens Eugen'den intikam almaktı. Kont de Bonval bir aralık islâmiyeti de kabul suretiyle Ahmet ismini almış, Türk tabiiyetine girmiş ve Osmanlı Hükümeti tarafından Bosna'da ikamete memur edilmişti.

İbrahim Paşa'dan sonra sadaret makamına geçen Topal Osman Paşa, Osmanlı ordusunu Avrupa orduları tarzında yetiştirmek için bütün gayretini sarfeylediği sırada Bosna'dan Ahmet beyi getirterek kendisine paşalık rütbesi vermiş ve Humbaracıbaşılığa tâyin etmişti.

Ahmet Paşa humbaracılarını Avrupa ordularında olduğu gibi talim ve terbiye ederek model bir askeri kıta haline getirmeğe muvaffak olduğundan az zamanda büyük bir şöhret kazanmıştı.

Bu sıralarda Ahmet Paşa dürüst hareket ederek Osmanlı Hükümetine gerek siyasi ve gerek askeri hususlarda kıymetli hizmetlerde bulunmuştur.

Paşanın Beyoğlu'nun Tünel semti civarlarında iki adet konağı vardı. Birini alafranga, diğerini de alaturka tarzında döşemişti. Paşa misafirini Türk veya ecnebi olduğuna göre bu konaklardan birinde kabul ederdi. Ömrünün son yıllarında duyduğu vatan hasreti ziyadeleştiğinden Fransa'ya dönmek çarelerini aramağa başlamış ve nihayet Kıral Onbeşinci Lui tarafından affedilmişti. Bu müjdeyi Ahmet Paşaya getiren İstanbul'daki Fransız elçisi kendisini hasta yatağında bulmuştu. Elçi, Kıral 15. Lui'nin mektubunu verdiği zaman Ahmet Paşa sevinçle :

— Peki... Yarın sabah okurum!..

Diyerek mektubu yastığının altına koymuştur. Lâkin ertesi sabah Ahmet Paşa yıllardan beri beklediği mektubu okuyamadan gözlerini dünyaya yummuştur.

Mezarı İstanbul'da Galata Mevlevihanesi bahçesinde bulunmaktadır.

Reddedilmiyecek bir hediye!

ŞAHESER ROMANLAR

Son yılların en güzel romanları hep bu seride çıktı:

JOSEPHİNE — F. W. Kenyon — 10 L.
GELİN TACI — S. Undset — 8 L.
SABAH YILDIZI — Cronin — 7,5 L.
MELİSSA — T. Caldwell — 8 L.
AŞKTAN DA ÜSTÜN — E. Gaskell — 8 L.
HARP ve SULH — L. Tolstoy — 10 L.
BÜYÜLÜ ÇİÇEK — L. Bromfield — 8 L.
HER KADIN GİBİ — S. Undset — 8 L.
SENİ SEVMEK KADERİM — S. Lewis — 10 L.
BAHAR ATEŞİ — J. Hilton — 8 L.
BİR BAŞKA KADIN — H. Walpole — 10 L.
SİLÂHLARA VEDA — E. Hemingway — 10 L.
NOTRE DAME'IN KAMBURU — V. Hugo — 10 L.

Yeni Çıktı — CRONIN — BİR AŞK UĞRUNA — 10 L.

EN BÜYÜK YAZARLARIN EN GÜZEL ESERLERİ

Kataloğumuzu isteyiniz. ÜCRETSİZ GÖNDERİLİR.

ŞAHESER ROMANLAR

GÜVEN YAYINEVİ
Cağaloğlu yokuşu, Narlıbahçe S. No: 11 İSTANBUL

Okuyucularımız bu kitapları, bedellerine karşılık POSTA PULU göndererek GÜVEN YAYINEVİ'nden de temin edebilirler. Siparişler TAAHHÜTLÜ olarak gönderilir.

MÜZEYYEN SENAR

30 yıl önce Bursa yamaçlarında sırası bir kuruşa tütün dizerken, şarkılar, türküler söyler, bir şarkı boyunca da olsa "saadet„ içinde yaşamak isterdim. Bir gün sırtımda eski bir manto, cebimde beş lira ile Bursa'dan İstanbul'a kaçtım. Tanrı bana dileğimden fazla para verdi. Ama saadet kapılarının anahtarını hâlâ bulamadım.

RÖPORTAJ: ORHAN TAHSİN — FOTOĞRAFLAR: SUAVİ SONAR

1951 yılının esintisiz, günlük - güneşlik bir mayıs günüydü. Ankara Etimesut Hava Alanı'nın beton pistine bir uçak iniyor, bir uçak kalkıyordu. 16.30 sularıydı. Yolcu salonunun hoparlöründe genç bir kız sesi: «Sevgili yolcularımız, Beyrut'tan gelen yolcu uçağı alanımıza inmek üzeredir» diye anons yaptı. Salonun piste bakan pencerelerinden birinin önünde duran uzun boylu, beyaz saçlı, gri elbiseli şık bir erkek Gümrük odasına doğru yürüdü. Kapıda duran gümrükçüye: «Diplomat» dedi. Piste çıktı. Bu sırada beyaz bir uçak piste indi. Şık erkek gözlerini uçağın kapısından ayırmıyordu. El salladı. Uçağın merdiveninden inen beyaz mantolu bir kadın da karşılık verdi. Şık erkek pistin ortasına doğru yürüdü. Genç kadının elini öptü:

— Beyrut'tan döneceğinizi öğrendim. Fakirhaneye teşrif edip, bir viskimi içmez misiniz?.. dedi.

Genç kadın gülümsedi, erkeğin koluna girdi. Gümrük muayenesini yaptırdılar. Sonra da Yolcu Salonu'nun önünde bekliyen (C. D. 404) plâkalı yarısı yeşil, yarısı beyaz son model bir otomobile bindiler. Otomobil yarım saat sonra Demirtepe'de beyaz bir binanın önünde durdu. Binanın kapısındaki pirinç tabelâda «Suudi Arabistan Sefaretı» yazılıydı. Elçiliğin kapısı sırmalı elbiseler giymiş bir kavas tarafından açıldı. Genç kadınla şık erkek otomobilden indiler, beş basamaklı mermer bir merdivenden çıktılar, büyük bir salona girdiler. Erkek, genç kadının elini tuttu:

— Bir dakika bekleyin, Müzeyyen hanım, size elimle viski ikram edeyim, dedi.

Büfeden bir viski şişesi çıkardı. İki bardağı silme doldurdu.

Bu sırada Elçiliğin dış kapısı kapandı.

(Müzeyyen Senar, büfeden bir viski şişesi çıkardı. Bardağını dudak payı bırakmadan, silme doldurdu. İlk yudumu aldı: Bu beyaz bina Suudi Arabistan elçiliğiydi. Gri elbiseli, beyaz saçlı, erkek de Elçi Tevfik Hamza Bey... Celâdet Beyin evinde tanışmıştık onunla. Sesimi beğenirdi. Beyrut'tan döneceğimi duyunca, karşılamağa koşmuştu. O gün üzerimize kapanan Elçiliğin kapısı, tam beş yıl sonra açıldı. Beş yıl kumrular gibi seviştik. Çocuk gibi bakardı bana. Bir dediğimi, iki etmezdi. Evliydi, iki çocuğu vardı. Ama memleketindeki bu bağ aşkımıza engel olamazdı ki... Tevfik Beyle Kâbeye de gittik.

SAHNE VE KULİS — Müzeyyen'in bir sahne dışı, bir de sahne hayatı vardır. Saat 18'e kadar kendi hayatını yaşar. Öğleye doğru uyanır, köpeği Negro ile ilgilenir. Baltalimanındaki yalısına kiracı arar. Mesut bir yuvanın, bir hayatın hayalini kurar. 18'de kulise girer. Sahneye çıkan genç ses sanatkârlarını teşvik eder. İçkiyle başı pek hoş değildir. Aklına eserse, bir bardak viski içer. Saat 23'te sahneye çıkar. Üstteki resimde, Müzeyyen sahnede dinleyicileri coştururken, yanda ise kuliste.

SAHNE HAVASI — Müzeyyen Senar sahneye yeni, alışılmamış, renkli, espirili ve hareketli bir hava getirmiştir....

SAFİYE-MÜZEYYEN Bugün Türk müziği ses sanatkârları iki büyük adın etkisi altındadırlar: Safiye ve Müzeyyen. Ancak, Müzeyyen daha çok etkili olmuş, bir «Müzeyyen Ekolü» kurmuştur. Çoğu ses sanatkârları önceleri onu taklid etmişler, yıllarca sonra kişiliklerini bulmuşlardır. Resimde, Safiye Aylâ ve Müzeyyen Senar görülmektedir.

DAİMA BERABER Müzeyyen oğlu Ömer ile kızı Ferzi'yi Londara'ya tahsile göndermiştir. Ancak, köpeği Negro'yu yanından hiç ayırmaz. Şimdi Müzeyyen yeni bir saadetin peşinde... «Belki bu son denemede, saadet mayası tutar» diyor.

(Baştarafı 7 inci sahifede)

Hac farizemi yerine getirdim. Ancak «Her sabahın bir penceresi geceye açılır»» sözü bir gün gerçekleşti. «Resmi formalite» aşkımızı yarıda kesti. Bir gece, Suudî Arabistan Elçiliğinin kapısı aralandı, (404) plâkalı otomobil beni aldığı yere bıraktı. 40 yıllık hayatımın 5 yılı sefire olarak geçmişti. 40 yılın hâtıraları dün gibi aklımdadır. İsterseniz, onları da gelişi güzel çevirelim.)

Bursa'nın Tophane setmindeki pembe boyalı bir ev o gece ışıklar içindeydi. Saz seslerinin oynak melodileri arnavut kaldırımlı sokağa yayılıyordu. Işıkların dışarıya sızmasını önliyemiyen keten perdelerin üzerinde kadın, erkek gölgeleri oynaşıyordu. Geceyarısına doğru sesler, sazlar bir an için kesildi. Küçük bir odada oturan kadınların arasından küçük bir kız ortaya çıktı. Elinde işlemeli bir mendil vardı. Sazlar makamlarda gezindiler. İçli bir ses, aşk şarkısı okuyordu:

«Sevda yaratan gözlerin»

Şarkı bittiği zaman küçük kız heyecandan titriyordu. Yerine oturdu. «Bir şarkı daha isteriz», «Fikrimin ince gülü şarkısını oku» seslerini duymuyordu sanki. Başörtülü bir kadın küçük kızın kulağına:

— Bir şarkı daha oku Müzeyyen, diye fısıldadı.

Müzeyyen önüne baktı. Alkışlar devam ediyordu. Başörtülü kadın:

— Utandı, dedi, bağışlayın kızımı!

(Müzeyyen Senar viski bardağını masanın üzerine bıraktı: Dilim tutulmuştu sanki. Ağzımı bıçak açmıyordu. Konuşmak istiyor, fakat ağzımdan anlaşılmaz heceler dökülüyor, bir cümleyi dakikalarca tamamlıyamıyordum. Ertesi gün durum anlaşıldı. Dilime bir tutukluk gelmişti. Komşular evimizin eşiğini aşındırdılar: «Kızın düğün gecesi bülbül gibi şakıdı. Mavi gözlü bir kadının nazarı değmiştir» dediler. Kurşunlar döküldü, evliyalara mumlar adandı, minarelere ballar çevrildi, hocalara okundum, hekimlere gösterildim. Nafile!.. Bir akşam annem evliyalardan birine dilim için mum dikmeğe gitmişti.Evde yalnızdım. İdare lâmbasının ışığı altında, gür saçlarımı tarıyordum. Birden lâmba devrildi. Saçlarım alev alev yanıyordu. O sırada büyük bir talih eseri olarak annem eve döndü. Böylece diri diri yanmaktan kurtuldum. Hayat bana oyununu oynamağa başlamıştı.)

■

Bursa'da Faik Ali Beylerin köşklerinin bahçesinden bir müzik sesi geliyordu. Karcığar faslının oya gibi işlenmiş melodileriydi bu sesler. Biraz ileride, bir bahçede tütün dizmekte olan kızlar türkülerini kestiler. İncesaz ekibi coşmuş, köçekçelere başlamıştı. Hareket, neşe, hayat dolu köçekçelere:

«Benliyi aldım kaçaktan
Görünmez oldu saçaktan
Arzum almadım küçükten»

Kızlardan biri köçekçeyi okumağa başladı. Gönülden gelen bir sesti bu.

(Müzeyyen Senar viskisini yarılamıştı: Acı hâtıralarla dolu çocukluk günlerimin geçtiği Bursa'dan işte o gün ayrıldım. 1334 te Uludağ yamaçlarında doğmuşum. Annem ile teyzem ipek böceği topluyorlarmış. Annemin sancısı tutmuş, çalılar, çırpılar üzerinde doğurmuş beni. Sonra göbeğimi kesmiş, çalıların üzerine bırakmış. Hiç bir olağanüstülük yokmuş gibi, böcek toplamağa devam etmiş. Yüzüme, gözüme keneler dolmuş. Akşam eve gelen ebe hanım: «Zavallı yavrucak, demiş, ya çekeceği, ya da göreceği var» Annem ile babam geçinemiyorlardı. Boşandılar. Ben babamın yanında kalmıştım. Fakat çok eziyet çekiyordum. Zira bir kuruşa tütün diziyor, yine de yaranamıyordum. O gün Faik Âli Beylerin köşklerinden gelen müzik sesi beni uyandırdı: «Arzumu almamıştım küçükten» Babamın cebinden beş lira aldım, Yalova otobüsüne bindim. Kazanacaktım. Dilim de düzelmemişti. Yine kekeliyordum. Ama şarkı söylerken dilim açılıyor, bülbül oluyordum.

Bursa'dan İstanbul'a kaçmıştım. Enişte Fırıncılar Cemiyeti Reisiydi. Dost toplantılarında, müsamerelerde, düğünlerde şarkılar okuyordum. Ama kekemeliğim devam ediyordu. Bu arada, Üsküdar Musiki Cemiyetine yazıldım, alaturka ders alıyordum. Müzik bilgim artınca, enişte beni sahneye çıkardı. Belvü gazinosunda 10 lira gündelik veriyorlardı. Radyoda da okuyordum. Mikrofona boyum yetişmediği için, ayağımın altına iki boş plâk kutusu koyuyorlardı. Ailem beni radyoda türküler okuyan bir doktorla nişanladı. Fakat çok geçmeden ayrıldık.

Kazandığım bütün parayı yanlarında kaldığım eniştemlere veriyordum. Plâk doldurdum, 1000 lira aldım. Bu para ile bana bir bilezik ile anneme bir manto yaptılar. Gözüm açılmıştı. Artık eve para vermiyecektim. O hafta para istediler, «yok» dedim. Gece yarısı annemle beni sokağa attılar. Kırık bir gardropla, kırık bir karyola ile sokakta geceledik. Ertesi gün komşularımız bizi misafir ettiler. Bir turne sırasında Ali Senar ile tanıştım, evlendik. O gece dilim çözüldü, bülbül gibi konuşuyordum. Nikâhta keramet vardır sözü gerçekleşmişti. Ankara Radyosundan bir davet almıştım. Beş paramız yoktu. Borç harç edip Ankara yolunu tuttuk. Ali Senar'la geçinemiyorduk, ayrıldık. Sonra Ercüment Işıl'la evlendim.)

■

Vizon kürklü bir kadın Tepebaşı Dram Tiyatrosu'nun arkasındaki tahta kapıyı itti. Dar, tahta merdivenleri çıktı. Koridor amonyak kokuyordu. İçeriden sazların akort sesleri, tabak şakırtıları geliyordu. Küçük bir odaya girdi. Odanın kenarında bir divan, bir dolap, bir ayna vardı. Divana oturdu. Dolabın üzerinde duran bir peruğu taramağa başladı. Peruğu başına geçirdi, takma kirpikleri iliştirdi. Gardroptan bir tuvalet çıkardı. Yandan yırtmaçlı bir tuvaletti bu. File çoraplarını giydi. Biraz önce çıktığı tahta merdivenlerden indi. Sandalyeler, bira kasaları arasından geçti. Kadife bir perdeyi aralıyarak sahneye çıktı. Gazino o gün yine doluydu. Halkı selâmladı, öpücükler yolladı. Kordonlu mikrofonu yerinden çıkardı, masaların arasına girdi. Ön maslardan birinin üstüne oturdu. Yemişlikten bir elma aldı, eliyle ikiye böldü. Bir parçasını kadına, bir parçasını erkeğe verdi: «Saadetinizi bölüşün» dedi.

(Müzeyyen viskisini bir daha yudumladı: Suudi Arabistan Elçiliğinin mermer kapısı kapandığı zaman, dünyada yine yalnız kaldığımı hissettim. Bu tahta kapının arkasındaki eski dünyama geçtim. Halkı eğlendirecektim. İçim kan ağlasa, saadetten nasip almasam bile, bir elmayı ikiye bölecek, mesut olun, diyecektim. İki Müzeyyen vardı. Biri, sahnedeki gözyaşlarını içine akıtan, sahnede içi kan ağlıya ağlıya rol yaparken ayağını kıran kırık ayaklı Müzeyyen, öteki de yatak odasının duvarında Kâbe Örtüsü asılı olan Baltalimanı'ndaki yalısında bir eş bekliyen kırık kalbli Müzeyyen... İki yüzlü kadın olarak yaşamak mutluluk vermiyor insana. Evinin ahçısı, hizmetçisi, hanımefendisi, nihayet kocasının sevgili eşi olan bir Müzeyyen olmak istiyorum.)

Bardakta bir parmak viski kalmıştı. Müzeyyen son yudumu da içti.

18 haziran 1958 tarihli bütün dünya gazeteleri büyük manşetler halinde aynı adamdan bahsediyorlardı!

PAL MALETER

Sovyetlere karşı bir bayrak gibi kalkınan Macar İhtilâli'nin büyük lideri sıcak bir haziran günü idam edilmişti. Onun ölümü ile beraber Macar İhtilâli'nin ve Pal Maleter'in hayatının bir çok meraklı kısımları bir esrar perdesi altına gömülmüştü. Bugün büyük kahramanın karısı

MARIA MALETER

bunları birer birer kaleme aldı. Şimdi de bütün dünya bu ihtilâlci karısının eserini dehşet içinde okuyor.

Hayat

ilk defa olarak gelecek sayıdan itibaren Maria Maleter'in her satırında alev, kan ve barut kokan kendi kaleminden çıkmış müthiş hâtıralarını tefrikaya başlıyacaktır. Bunlarda Macar İhtilâli'nin içyüzünü ve meşhur ihtilâlcinin hususi hayatını okuyacaksınız.

Faşing Gene Geldi

1959 yılının Faşing Prens ve Prensesi geçenlerde yapılan parlak bir törenle taç giymiş bulunuyor. Münih şehri kırk gün kırk gece onların hâkimiyeti altında bir zevk ve eğlence beldesi haline gelecektir. Münih muhabirimiz Faruk Arık, bu müddet içinde Faşing balolarını dolaşarak intibalarını bize yollıyacaktır. Bu sayıda, muhabirimizin açılış balosunda çektiği resimleri sunuyoruz.

Bu sene Faşing Prensliği'ne genç radyo ve televizyon şarkıcısı Sebastian Fitz seçildi. Yirmi yaşındaki dilber gazeteci Marianne Köhler ise Prenses oldu. Resim, Faşing Prens ve Prensesini gazetecilere poz verirlerken gösteriyor.

Münih Belediye Reisi Wimmer, şehrin anahtarını sembolik olarak Prens ile Prensese teslim ediyor. Bu Faşing dilinde «dilediğinizi yapın» anlamına gelir. Şehre böylece bir buçuk ay müddetle rengârenk karnaval kostümleri hâkim olacak, üç bine yakın balode bütün Münih halkı çılgın gibi eğlenecektir.

Millî Mü

YAZAN: EMEKLİ ORGENERAL FAHRETTİN ALTAY

5

M. Kemal, Fahrettin Altay'ın Kolordusunu teftiş ediyor. General Kâzım Karabekir ile yaver Muzaffer Kılıç arasında Fahrettin Paşa görülüyor.

57 nci Tümen Kumandanı, Yunanlılar Aydın'ı aldıkları vakit Çine'ye çekiliyor. O bölgedeki İtalyan'lar müşkülât çıkarınca tekrar Nazilli'ye geçiyor ve Demirci Efe ile birleşiyor. Efe de, ondan hoşlanıyor. Denizli'den toplar getirildiği gibi, bazı zabitler de gönüllü olarak Efe'nin maiyetine giriyorlar, bir kısım köylüler de ona iltihak edince kuvveti artıyor.

Albay Şefik Bey, Çanakkale muharebelerinde Arıburnu'nda alay ve Mustafa Kemal'den sonra, tümen kumandan vekili olarak kıymetli hizmetler görmüş, şöhret kazanmış, tecrübeli ve hamiyetli bir zattı. Cephenin iaşesini Müdafaayı Hukuk Cemiyetleri temin ediyorlardı. Herkesin ümidi Efe'de idi. O da kendisinde büyük bir kuvvet görmekte ve elindeki büyük resmî mühürü ile, kendisini, bütün millî kuvvetlerin başkumandanı ve müstakil durumda telâkki ederek gittikçe nüfuzunu arttırıyordu; astığı astık, kestiği kestik oluyor. Zeybek kıyafeti ile oldukça yapılı görünen bu ufak tefek genç adam, fena bir insan değildi. Cahilliği, kendisini, hissiyatına fazlaca mağlûp ediyordu. Eşkiyalık icabı evhamlıydı, fakat selim akıl sahibi ve zeki idi. O bölge halkının münevver kısmı ve bunlara inananlar azlık olmakla beraber, selâmeti bu mukavemette görüyorlardı. Padişahın yeryüzünde Allah'ın gölgesi olduğuna inandırılmış olan çokluk ise, onun kudret ve kutsiyetiyle İstanbul hükümetinin siyaset yoluyla ve az zararla tehlikeyi atlatacağını sanıyordu.

Demirci Mehmet Efe olsun, diğer zeybekler olsun, bunlar da padişahın ismini besmele ile ağıza alanlardan başka kimseler değillerdi. İşte bu adamları toplıyarak pa-

cadele Hâtıralarım

dişahın iradesi hilâfına bir mukavemet - cephesi kurmak gerçekten güç ve mühim bir işti. İstanbul hükümeti bu adamı kazanmak için çok çalıştı, fakat muvaffak olamadı, onu bu işin başına getirenler buna meydan vermedikleri gibi, kendisinin fıtratındaki temiz Türk kanı ve vatanperverlik hissiyle Yunan palikaryalarının altında kalmamak gururu bu teşebbüslere engel olmuştu.

Nazilli'den dönüşümde kendisine hediye olarak bir tabanca gönderdim, o da karşılık olarak bir kamçı ile bir de mektup gönderdi. Mektubunun orijinalini hâtıralarımın arasında göreceksiniz. Mektubun ifadesi gerçekten dikkate değer. O, beni kumandanı olarak görmüyor, bir kardeş, bir yardımcı telâkki ediyor ve gözlerimden öpüyordu. Bu sırada, Alaşehir bölgesinde de Kuvvayı Milliye Kumandanı Çerkes Ethem bulunuyordu.

Aralık ayında, General Ali Fuat Cebesoy Kayseri'ye uğrayışında, Adana'nın kuzey ve doğu cephesi için, Sinan, Selim, Tufan, Şahin ve Doğan gibi değişik isimlerle, güzide zabitlerin kumandasında milli müfrezeler kurarak Fransızlar üzerine saldırttı.

Konya'da da Binbaşı Emin ve milis yüzbaşısı Emin Arslan Beylere birer gönüllü müfreze verilerek Mersin ve Silifke cephelerine gönderildi. Bütün cephelere, kolordu ambarından gizliden tüfek, cephane ve hattâ top çıkartıp gönderiyorduk. Adana cephesini, Ankara kendi emrine aldı. Bizi Yunan cephesinde serbest bıraktı.

Bu sırada, 23 üncü Tümenin Alaşehir'deki 189 uncu alayının derhal Afyon'a getirilmesi için, Harbiye Nazırı Mersin'li Cemal Paşa'dan 20.12.1919 tarihinde şiddetli bir emir alındı. İzmir'e yakın bulundurulan bu alayın, her ihtimale karşı, daha gerilere çekilmesine tümen kumandan vekili Ömer Lûtfi Argeşo itiraz etmiş olduğundan, Nâzır, bu emrinde «Nezaret, vaziyeti Ömer Lûtfi Bey'den çok iyi bilir. Ömer Lûtfi Bey'in yerine başkasını tâyin ederek, onun tümen kumandanlığı vekâletindeki vazifesine son veriniz» diyordu.

Eylül ayında Balıkesir'in kuzeyinde padişah taraflısı bir Anzavur isyanının çıkması üzerine Çerkes Ethem kuvvetleri oraya gönderildi ve isyan bastırıldı. Memleketin her tarafında müsbet menfi birçok kaynaşmalar arasında 1919 yılının sonu geldi.

1920 yılbaşı gecesi, İtalyan birliği kumandanı, Konya istasyonundaki Bağdat Oteli'nde bir eğlence tertip ve ileri gelenleri davet etti. İngiliz ve Fransız zabitleri ilkin «Türkler var» diye gelmemişler, gece yarısında Türkler ayrılınca, onlar da gelmiş ve eğlenceye katılmışlar.. Ertesi günü Fransız zabitlerinden Düme ile Toma yanıma geldiler. Birlikte Haydar Bey'in evine gittik, biraz daha hususi surette görüştük. Onlar da Türk milletinin istiklâlini kurtarmak gayretini takdir ettiklerini, fakat sulhu kurtarabilmenin, ancak büyük devletlerin elinde olduğunu ve bunları gücendirmenin doğru olmıyacağını söylüyorlardı. Amerika'lı Miss Kushmann'a yılbaşı münasebetiyle tebrik kartı gönderdim; bu kadın bir gün bana dedi ki:

— Kumandan, size acıyorum, Mustafa Kemal'in arkasına takılmakta ne fayda görüyorsunuz. Onun da bir gün sıkışınca, ittihatçılar gibi sizi bırakıp kaçmıyacağına emin misiniz?..»

İngiliz kontrol zabiti, ziyaretime gelerek Konya'da çıkmakta olan «Öğüt» gazetesinin İngilizler aleyhindeki yazılarına valinin ses çıkarmamasına gücendiğini söyledi ve söz arasında biraz da bana dokundu.

ANADOLU'DAKİ KUMANDANLARI DEĞİŞTİRME TEŞEBBÜSÜ...

Yılın son günlerinde Ankara'dan bu şifreli telgrafı aldım:

«Konya'da 12 nci Kolordu Kumandanı Fahrettin Beyefendiye

29.12.1919

Harbiye Nâzırından gelen telgraflar ve verilen cevaplar aynen takdim olundu. Bu babda mütalâaları rica olunur. — Mustafa Kemal.»

Harbiye Nâzırının telgrafı aynen şu idi:

«Mustafa Kemal Paşa Hazretlerine

- Birinci Cihan Harbi'nin başında Kafkas cephesinde Dokuzuncu Kolordu Kumandanı, mütarekede İstanbul mufazı - Ahmet Fevzi Paşa ve diğer fırka kumandanları hakkındaki noktai nazar ihtilâfının süratle ref'i ehemmiyetle matlup olmakla aşağıdaki izahatı vermeyi ve kati cevabın süratle iş'arı ricasına mecbur oldum.

1 — Birçok erkân ve ümera açıktadır. Tutulan meslek, kolordulara erkân - yani liva ve ferik ve daha yukarısı - fırkalara miralay rütbesindeki ümeranın tâyini imkânını aramaktır.

2 — Bu sayede birçok haklı müracaatların önü alınmakla beraber, harice (!) bir haylı zabit sevkedilmiş olacaktır.

3 — Zatı sâmilerinin, müdafaayı milliye hususundaki noktai nazarı gözönünde duracaktır.

4 — Onikinci Kolorduya - Nazilli cephesine Nurettin Paşa'nın tâyini ve maiyetlerine yine çokça bir maiyet terfiki mutasavverdir.

5 — Nezaretin, noktai nazarının, yüksek niyetlerinize muhalif görünmesini muvafık görmediğim gibi, Anadoluya büyük rütbeli çokça zabit göndermiş olmak, açıkta kalmış muktedir erkân ve ümeranın terfihlerini temin gibi düşünceleri sizin gayenizi kolaylaştıracağını ümit etmek hakkını kemali ehemmiyetle ve hararetle muhafaza etmekte bulunduğumu arzederim. — Harbiye Nâzırı Cemal (Mersinli)»

Buna Mustafa Kemal'in cevabı:

«Harbiye Nezaretine;

Ali Fuat Paşa'nın kumandadan uzaklaşmasını esasen hiçbir vakit kabul etmedik, bu sebeple Ahmet Fevzi Paşa'nın Yirminci Kolordu Kumandanlığı meselesinin hali hazırı ile kalması zaruridir. Yani Mahmut Bey - Yirminci Kolorduya vekâlet eden 24 üncü Fırka Kumandanı şehit Mahmut Bey - Ali Fuat Paşa emir ve kumandayı deruhte edinceye kadar vekâlette kalacaktır.

Sulh takarrür edip ordunun alacağı şekil tamamiyle belli olmayınca, tasvip buyurulan prensibin tatbik mevkiine konulmasının faydası değil, büyük mahzurları olacaktır. Harpte bil'amel mevki ve makam kazanmış zevatı, madun vaziyete indirmekle gayrı memnun bir hale sokmayı istilzam edecek bu mevsimsiz teşebbüsler, millî teşkilât için çalışmakta ve bu uğurda sonuna kadar fedakârlık etmiye and içmiş bulunan bu zevatı iş başından ayırmakla da milli birliğe pek zararlı bir tesir yapılacaktır. Açıkta kalmış muktedir zevat kolordu mıntakalarında münhal birçok mıntaka ve mevki kumandanlariyle ahzıasker dairelerinde istihdamları suretiyle terfihleri mümkün olduğundan bu zevatın bu gibi yerlere tâyini için kolordular emrine gönderilmesi muvafık olur. Asıl kolordu ve fırkaların muhtaç olduğu, ufak rütbeli erkânıharp ve saf zabitaniyle İstanbul'a yığılmış olan hekimlerin biraz önce taşraya gönderilmesi lâzımdır. 12 nci Kolorduya gelince, Fahrettin Bey, bilfiil muharebe eden Kuvvayı Milliye ile anlaşmış ve teşriki mesai etmiş, vatanın kurtarılmasında fiilie müstenit bir karşılıklı itimat tahassül etmiş bulunduğu için, değiştirilmesi katiyen caiz olamıyacağından başka, oradaki vaziyetin de buna asla tahammülü yoktur, arzı tazimat eyleriz efendim.

Mustafa Kemal»

(Devamı gelecek sayıda)

Yakup Şevki Paşa

Sayın Orgeneral Altay, hâtıralarında, Mustafa Kemal Paşa'nın mütareke şartlarını tenkit ederek hükümete telgraf çektiğini ve onun bu celâdetini, takdirkâr bir dille yazarken, «Buna benzer bir telgraf da Kafkasya'da bulunan 9 uncu Ordu Kumandanı Yakup Şevki Paşa tarafından İstanbul hükümetine çekilmiştir» demek suretiyle, eski bir silâh arkadaşının da hâtırasını taziz etmiş oluyor. Gerçekten, ömrü boyunca politikacılık veya inkılâp dâvâlarında yer almamış, bir asker olan rahmetli Yakup Şevki Paşa, bu teşebbüsü yapmakla beraber, doğuda ilk mukavemet hareketini hazırlıyan adımları atmış, fakat gözlerinden ağır derecede mustarip olduğundan Milli Mücadele'nin kuruluş devresinde hizmetlerine devam edememişti. «Millî Mücadele'de Erzurum» adlı eserinde Cevat Dursunoğlu diyor ki: «Müdafaayı Hukuk Teşkilâtı ne kadar kuvvetlenirse kuvvetlensin ordunun müzahareti temin edilmeden tam bir başarıya varılamazdı... O zaman Müdafaayı Hukuk'un her şeyden ziyade adı memlekette tanınmış bir başa ihtiyacı vardı. Bir bakımdan bu baş hazırdı. Ordu Kumandanı Yakup Şevki Paşa. Yakup Şevki Paşa vatanseverliği, doğruluğu ve kumandanlıktaki ehliyeti ile tanınmıştı. Uzun zaman tâbiye hocalığı ettiğinden orduda çok sayılıyordu. Ayrıca Mondros Mütarekesi üzerine elviyei selâse'yi - yani Kars, Ardahan ve Artvin livalarını - boşaltırken, Kars'ta bir hükümet kurulmasını teşvik etmiş ve kurulan hükümete silâh ve cephane vererek yardım etmişti. Millî hareketin başlamasını istiyordu. Fakat son günlerde İstanbul, Dokuzuncu Ordu Kumandanlığını kaldırmış ve Yakup Şevki Paşa'ya gelmesi için emir vermişti. Fırsatı ganimet bilerek paşaya hususi hekimi Dr. Nazmi Aziz vasıtasiyle müracaat edip, bu işin başına geçmesini rica ettik.

Yakup Şevki Paşa'nın eski arkadaşı Kâzım, bu teması üstüne aldı ve Paşa ile görüştü. Paşa, gözlerinden rahatsızdı. Kâzım'a: «Yolunuz doğrudur, size başarılar dilerim. Ben de mütareke şartlarını görünce burada kalarak milletle birlikte çalışmayı düşündüm. Fakat şimdi İstanbul'a dönmek mecburiyetindeyim. Çünkü gözlerimden çok mustaribim, tedavi ihtiyacındayım. Burada kalsam, size büyük bir yardımım olamaz; belki de yük olurum» demiş, Kâzım da İtilâf Devletlerinin kendisini İstanbul'da bırakmıyacaklarını, birçok vatanseverler gibi hapsedeceklerini hatırlatarak, ricasını tekrarlamış ise de Paşa kararından dönmemişti... Yine isimsiz bir avuç insan kocaman hâdiseler karşısında dayanaksız kalmıştı... Yakup Şevki Paşa İstanbul'a gelince, İngiliz'ler tarafından tevkif edilerek Malta'ya sürülmüş ve Mustafa Kemal tarafından kurtarıldıktan sonra, Afyonkarahisar'da İkinci Ordu Kumandanlığına tâyin olunarak, zaferin zevkını tatmış ve ölünceye kadar da, Yüksek Askerî Şûra azası olarak Cumhuriyet Ordusuna hizmet etmiştir. — N. Uluğ

Fahrettin Altay'ın hâtıratında bahsettiği IX. Osmanlı ordusu Kumandanı Yakup Şevki Paşa (açık renk elbiseli), İstiklâl Harbi'nin bir safhasında Gazi Mustafa Kemal ve Fevzi, Fahrettin, Kemalettin Sami ve Asım Gündüz Paşalarla birlikte görülmektedir.

Ağa Hansız BEGÜM

Husust hayatlarında Ağa Han Begüm'e, Yvette ve Ağa Han'ın kısaltılmış şekli olan «Yak» derdi. Netekim sevgili karısına hediye ettiği şatoya «Yakimur» adını koymuştu. Bu da Yvette, Ağa Han ve amour (aşk) kelimelerinin karışımıdır. Fotoğrafta bu şahane malikânenin bir odası görülmektedir.

Şimdi bir zamanlar dünya sosyetesinin salonlarını doldurduğu şahane bir şatoda hâtıralariyle başbaşa, yalnız yaşıyor.

«Yakimur», Nice sırtlarında yüksekçe bir yere inşa edilmiştir. Şehir, ayaklar altına serili gibidir. Doğup büyüdüğü yer olan Cote d'Azur sahillerini çok seven «Yak», Yakimur'un pencerelerinden, içinde cıvıl cıvıl kayıkların kaynaştığı körfezi seyreder.

5 ocak 1930 yılında Paris. Richelieu sokağında, duvarları aynalarla süslü muhteşem bir salonda beş erkek, finale kalan altı güzelden birini «Fransa Güzeli» seçmek için toplanmışlardı. Beyazlar giymiş altı genç kız jürinin önünden birkaç kere geçtiler. Jüri üyeleri oylarını verdi. 24 yaşındaki Yvette Labrousse 1930 un «Miss France»ı seçilmişti. Yeni kıraliçenin koyu kestane renginde saçları, iri siyah gözleri vardı. Boyu 1.74 tü. Asil bir yüze sahipti. Daha önce Cote d'Azur güzeli seçilmişti.

Yvette Labrousse kıraliçe seçildikten sonra gerek Fransız, gerekse diğer memleketlerin filimcileri, iş adamları ve moda evlerinden çeşitli teklifler aldı. Ancak Hollywood dahil ne yüzlerce filmciden gelen parlak kontratlar, ne de evlenme teklifleri genç kadını kandıramadı. Çünkü o parlak bir izdivaç istiyordu.

Kendisi 1906 yılında Fransa'nın Akdeniz kıyısı limanlarından endüstri şehri Séte'de doğmuştu. Babası Adrien Labrousse basit bir vatmandı. Yvette Labrousse daha yuvada iken bile sınıfının en güzel çocuğu, ilk ve orta okulda ise sınıfının en güzel kızı idi. Yvette altı yaşında iken ailesi Cannes şehrine hicret etmiş, babası burada otobüs kontrolörlüğü yapmağa başlamıştı.

Yvette Labrousse 14 yaşında okulu bitirdiği zaman, öğretmenlerinden biri güzellik müsabakasına girmesini tavsiye etmiş, fakat bunu duyan babası derhal reddederek kızının aklının böyle şeylere kaymaması için onu derhal büyük bir terzi atölyesine yamak olarak yerleştirmişti. Fakat buna rağmen genç kız her sene yapılan müsabakalardan birine girerek Miss Cote d'Azure seçildi. Daha sonra da Miss France

Begüm, Ağa Han'ın tablosu ile başbaşa. Bu resim tanınmış sosyete ressamı Kees van Dongen tarafından yapılmıştı. Bir zamanlar muhteşem toplantılara sahne olan «Yakimura» şatosu şimdi ıssızdır. Begüm'e sevdiği eşinden ve geçmiş günlerden kalan tek hâtıra bu portredir.

«Yakimura» un içi kadar dışı da muhteşemdir. Son derece geniş bir taraça binayı çepeçevre sarar. Begüm çoğu zaman burada rahat koltuklardan veya yumuşak sedirlerden birine oturup kitap okur, iş işler veya sadece hayal kurar. Başlıbaşına bir roman olan hayatını sanki yeniden yaşar...

ilân edildi. Aynı yıl genç kız Brezilya'da, Rio de Janeiro'da yapılan Dünya güzellik müsabakasında Fransa'yı temsil etti. İkinci oldu. Dünya basınında çıkan yazılar onu meşhur etmişti. Nitekim bir Kahire seyahati esnasında yeni boşanmış olan Ağa Han, genç kızı yakından tanıdıktan sonra kararını verdi. Onunla evlenecekti. Fransız vatanının kızı bu suretle altı milyon İsmaili'nin kıraliçesi ve dünyanın en zengin adamı Ağa Han'ın eşi olarak isteğine kavuştu.

Begüm, evlendikten kısa zaman sonra Müslüman oldu ve Hacca giderek Kâbe'yi ziyaret etti. Kendini tamamen yeni hayatına uyduran Begüm sosyete toplantılarından, Afrikaya ve Hindistan'a kadar her yere kocası ile birlikte gidiyordu. Ağa Han'la on dört şâşaalı, hareketli, şahane sene yaşadı. Daha sonra hastalandığı zaman da ona büyük şefkat göstererek, bir hastabakıcı gibi baktı, icabında tekerlekli iskemlesi ile onu Cannes sokaklarında gezdirdi. Eğlencelere gitmiyerek vaktini kocasına kitap okumakla geçirdi.

Geçen sene Ağa Han'ın ölümü ile Begüm birdenbire çok yalnız kaldı. Önceleri Ağa Han'ın vasiyeti üzerine yerine geçen Kerim Ağa Han'la meşgul olduysa da Kerim'in annesi Prenses Joan'un baskın çıkması üzerine bu hevesinden vazgeçti. Şimdi Nil kıyılarında Ağa Han için yaptırmakta olduğu muhteşem kabirle meşgul olmakta ve sık sık Mısır'a gitmektedir.

Begüm, bunun dışında kalan vakitlerini Ağa Han'ın sağlığında kendisine hediye ettiği Nice civarındaki muhteşem «Yakimura» şatosunda geçirmekte, herkes ve her şeyden uzak münzevi bir hayat sürmektedir.

EN GÜZEL SAÇ

1959 yılının ilk ayında Taksim Belediye Gazinosunda Kuaförler Cemiyeti bir saç müsabakası tertip etti. Müsabaka çok çekişmeli oldu. 32 genç ve güzel kız, saçlarını, 32 usta berberin makasına emanet ettiler. Kadın berberleri davetlilerin önünde modellerinin saçlarını düzene koydular, şekil verdiler, sonra jüriye ve halka takdim ettiler. Neticede birinciliği kuaför Yılmaz Yakar'ın yaptığı «Sinderella Yıldızlar Âleminde» kazandı. Üstte müsabaka salonu, sağda ise orijinal yüksek saç tuvaletleri arasında en fazla alâka toplıyan «Balina» saç tuvaleti görülmektedir.

KADIN GENE KADIN

İngiltere'de «Kızlar Silâh Altında» isminde yeni bir film çevrildi. Bu renkli komedide konu, bir harb zamanı kadınlar kışlasında geçer. Ancak, bir uçaksavar bataryasında, iş başında birer kahramanlık örneği olan bu kadınlar, koğuşlarına çekilip de kaba postalları ayaklarından çıkardıkları zaman tekrar kadınlaşırlar. Kimi danseder, kimi tırnaklarını törpüler, kimi de yakışıklı batarya kumandanının elâ gözlerinden bahseder. Alârm çalınca da iş başına koşmadan önce saçlarını düzeltmeyi unutmazlar. Hâsılı film şu değişmiyen hakikati belirtmektedir: Kadın, her zaman ve her yerde kadındır. Üstte filmden bir sahne, yanda da başrolde oynıyan Julie Hopkins görülüyor.

Tom'un mevcut yegâne resmi ölüm döşeğinde çekilen bu fotoğrafıdır.

TIP ÂLEMİNİN MEŞHUR TOM'U

1895 senesinde, Irandalı bir ailenin oğlu 9 yaşındaki Tom, bira zannederek yanlışlıkla kaynar derecede sıcak tuzlu balık suyu içti. Yapılan bütün tedavilere rağmen gırtlağındaki yara yemek borusunu tamamen tıkadı. Midesine bir lokma ekmek ve bir damla su gidemez oldu. Doktorlar, çocuğun açlıktan öleceğini anladılar. Midesine gıdayı başka bir yoldan vermek lâzımdı. Bu yol nereden açılabilirdi?

Tam mide üzerinden ufak bir delik açıldı. Buraya kâfi büyüklükte bir huni takıldı. Huninin ucundaki lâstik boru mideye sallandırıldı. Çocuk yemeği ağzında çiğniyecek, sonra yutacağı yerde, bu huninin içine tükürecekti. Böylece yemek gırtlaktan geçmeden, doğrudan doğruya mideye gidecekti...

Küçük Tom bu şekilde büyüdü. Derdini gayet hassas bir titizlikle gizledi. İlk okulu başarı ile bitirdi.

Bir kaynakçının yanına çırak girdi. Bir kızı oldu. Fazla bir şikâyeti yoktu. Sade, mide deliği kenarına yerleştirilen ince mide zarı (mukosa) tahriş oluyor, Tom hastahaneye başvurmağa mecbur kalıyordu. Bu tedaviler bazan uzun sürüyordu. Fakat delikanlı yine sıhhatini kazanarak taburcu oluyordu.

Çocukluğundaki hassasiyeti yine devam etmekte idi. Doktorların hepsi, onun bu fevkalâde durumu ile alâkadar oluyorlar, üzerinde muhtelif tecrübeler yapmak istiyorlardı. Fakat o, doktorların elinde tecrübe tahtası olmaktan nefret ediyor, hepsine red cevabı veriyordu.

Lâkin 1944 senesinde New York hastahanesinin doktorlarından Harold G. Wolff'la Stewart Wolf, Tom'a iyi bir teklifte bulundular. Nasıl olsa çalışarak ekmek parası kazanıyordu. Başka yerlerde çalışacağına kendisine hastahane lâboratuarında bir iş verilecekti. Burada sabahları doktorların tetkikine hazır bulunacak, öğleden sonraları da getir götür işleri yapacaktı.

Tom bu pazarlığı müsait buldu. Yalnız o da bu teklife mukabil bir tek şart ileri sürdü: Doktorlar neşriyat yapacak olurlarsa ondan sadece «Tom» diye bahsedeceklerdi. Bu şekilde, bu yazıları okuyanlar, ismini işitenler onu tanımıyacaklardı.

Doktorlar bu şartı derhal kabul ettiler. Tom vazifesine başladı.

Çalışmalar pek semereli oluyordu. 1943 senesinde doktorlar hazım cihazı çalışması üzerinde teferruatlı bir tetkik yazısı neşrettiler. Bilhassa midenin sinir sistemi ile olan münasebeti pek dikkate şayandı. Normal vaziyette iken Tom'un midesi rahat ve pembemsi renkteydi. Fakat sinirlendiği zaman kıpkırmızı bir renge giriyor, geriliyor, kasılıyordu! Korku ise mideye ve Tom'un yüzüne sapsarı bir renk veriyordu. Mide sularının akışına mâni olunduğu zamanlar midede hazım imkânsız bir hal alıyordu.

Sıkıntılar ve ıstıraplar ise ülsere sebep oluyordu!..

Tom, iki sene evveline kadar gayet sıhhatli bir halde hastahanedeki vazifesine devam etti. Lâkin 1957 senesinde midesinde kanser başlangıcı teşhis edildi ve derhal midenin üçte ikisi ameliyatla kesip çıkarıldı. Bu ameliye Tom'a zarar vermedi. Yalnız delik etrafındaki sızıntı ziyadeleşti. Bu hal onu pek ziyade halsiz düşürdü. Nihayet ocak ayının ilk haftasında Tom, New York Hastahanesi'nde gözlerini bu dünyaya kapadı.

Son dakikalarında isminin tam olarak neşredilmesine müsaade etti. Bugüne kadar binlerce tıbbî gazete, kitap ve risalede yalnızca Tom olarak geçen ismi artık aynen kullanılabilecektir. Bu isim Tom Little'dir...

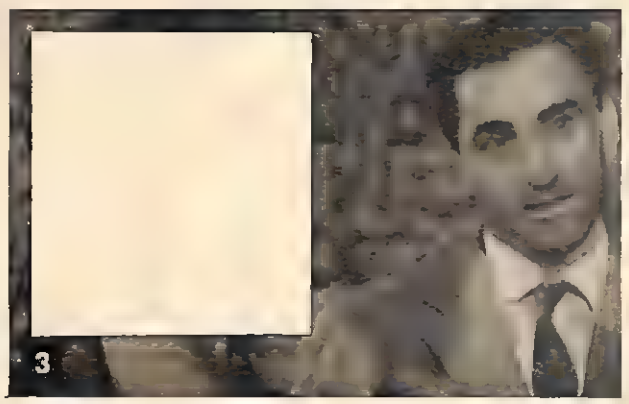

Karıları Daha Şöhretli...

Değerli okuyucularımıza, eşleri ile birlikte çekilmiş dokuz şöhretli kadının yüzleri örtülü fotoğrafını sunuyoruz. Kocalarına bakarak kim olduklarını bulmağa çalışınız. Başarı derecenizi 27. sahifedeki resimlerle ölçebilirsiniz.

Andrea Doria'nın Kâbusu, Kanunî'nin Gözbebeği:

TURGUT REİS

YAZAN: Dr. SAİT GÖKÇE

—TURGUT benden çok daha üstündür!...

Akdeniz'i bir Türk gölü haline getiren amirallerin amiralı Barbaros Hayrettin Paşa, onu bu sözlerle methetmişti.

Turgut, Muğla'nın Serdalos nahiyesine bağlı Turgutköyü'nden Veli adında bir çiftçinin oğlu olarak, tahminen, 1485 yılında hayata gözlerini açtı. İlk gençlik çağlarını okçuluk ve pehlivanlıkla geçirdi. Bıyıkları terlemeğe başlayınca da bir korsan gemisine «Levend» yazıldı. Gemicilik mesleğinde iyiden iyiye piştikten sonra bir kadırga edindi. Artık, herkesin önünde hürmetle eğildiği bir «Reis» olmuştu. Turgut Reis bu suretle, ölümü hiçe sayan, yiğitlerin safına katılıyordu.

Reis, o sıralarda Alman İmparatoru V. Karl (Şarlken) tarafından Malta ve Trablusgarb'a yerleştirilen Saint Jean şövalyelerinin korsanlık hareketlerine engel olmakla işe başladı.

Günlerden bir gün, Tunus ile Trablusgarb arasında bulunan Gabes körfezi'nde tahkim ettiği Cerbe'de sekiz gemisi bir Hıristiyan filosu tarafından sarıldı. Düşman filo, teslim olmasını beklerken, Turgut Reis ortadan kayboldu. Körfeze yakın bir nehire bir kanal açarak sıvışıp kaçmıştı.

Preveze Harbi'nde kaptan olarak Barbaros'un emrinde çalıştı. Büyük şöhret kazandı. Artık gemileri ve gözü pek arkadaşlariyle birlikte Kanunî Sultan Süleyman'ın hizmetine girmişti. Padişahtan öylesine iltifat gördü ki, kısa zamanda Güney Yunanistan'da bulunan Karlıeli Sancakbeyliği'ne tâyin edildi.

Turgut 1540 yılında bir gün gemilerini yağlarken genç kaptan Janetino Doria tarafından gafil avlandı ve amcası meşhur Andrea Doria'ya teslim edildi. Kürek tayfası olarak üç yıl müddetle Doria'nın gemilerinde ıstırap çekti. Büyük üstadı Barbaros, bulundukları mevkii bir sabah top ateşi altına alarak, kendisini bu büyük acıdan kurtardı.

Turgut Reis haysiyetine çok düşkün bir insandı. Bir gün Venedik'li bir savaş teknesi ile karşılaştı. Venedikli Kaptan Turgut'u selâmlamadan geçti. Denizciler arasında böyle bir hareket hakaret mânasına gelirdi. Turgut birkaç ateş darbesi ile bu küstah meslekdaşını birkaç dakika içinde Akdeniz'in tuzlu sularına gömdü. Hâdise Venedik Balyoz'u tarafından Sadrazam Rüstem Paşa'ya şikâyet edildi. Sadrazam, Kaptan-ı Derya Sinan Paşa'nın ağabeyisi olduğu için Turgut'a rakîp gözü ile bakardı. Rüstem Paşa Turgut'u İstanbul'a davet etti. Fakat o rakîplerine itimat etmediği için Akdeniz'de serbest yaşamayı tercih etti.

Trablusgarb'ın fethini isteyen Sultan Süleyman bu işi yapacak tek adam olarak kabul ettiği Reis'e, bir Kuran ile altın bir kılıç gönderdi. Kendisini İstanbul'a davet etti. Ve arzusunu Turgut'a açıkladı. Aynı zamanda Kaptan bu fetihte muvaffak olursa kendisine Beylerbeyi'liği payesini de vereceği vaadinde bulundu.

174 gemi Malta sularına girdi ve adayı topa tuttu. Gozzo Adası tahrip edildi. Oradan Trablusgarb'e geçildi. Düşmanın teslim olması istendi. Reddedilince Fransız, İtalyan, İspanyol v.s. askerlerinin şiddetli mukavemetine rağmen kale kısa bir zamanda teslim alındı. Trablusgarb bundan sonra 360 yıl daha Türk idaresinde kalacaktır.

1553 yılının 15 haziranında Turgut Reis, Sultan Süleyman'ın emri ile Fransa'yı Almanya'ya karşı himaye için 45 kadırga ile sefere çıktı. Bir Fransız donanması da emrine verilmişti. Müttefik kuvvetler Alman İmparatoru Şarlken'e ait olan Napoli ve Sicilya sahillerini vurdu. Cenevizlilerin Korsika Adası'na ve Bastiya limanına çıkartma yaptı. Burada yapılan şiddetli bir meydan muharebesinde Turgut Reis 7000 kişilik bir süvari ve piyade kuvvetini tepeledi. Bastiya'nın bütün serveti artık Reis'in olmuştu. Bu başarısından dolayı Sultan Süleyman onu Cezayir Beylerbeyliğine tâyin etmek isteyince Sadrazam Rüstem Paşa, Padişaha:

«Taşrada hasıl oldu. Dergâh-ı muallâ hizmetinde olmağı istemez.» diyerek kaptanın terfiine mâni oldu. Ama, bir gün Kanunî sefere çıkarken Turgut Bey atının üzengisini tutup Trablus Beylerbeyliği hakkındaki eski vaadini hatırlattı. Muhteşem Süleyman, onu hemen kaydı hayat şartı ile bu vazifeye tâyin etti.

Turgut Paşa, Trablusgarb'ı on bir yıl kadar imar ederek birçok eserler bıraktı. Onun vakfından bugüne kadar dört hamam, elli kârgir dükkân, kırk tekke, beş zaviye ve Turgut Reis Camii kalmıştır.

1555 te Kanunî, Piyale Paşa'yı Fransayı himaye için İtalya'ya yolladı. Turgut Reis, Reggia kalesini aldı. Napli sahilinden Andrea Doria'yı kaçırdı.

Vatikan, İspanya, Toskana, Ceneviz hükümetleri birleşerek Başkumandan Jean de la Gerda'nın emrinde Kaptan Giovanni Andrea Doria ile Ordu Kumandanı Don Alvaro de Sandi idaresinde bulunan 30.000 askeri önce Cerbe'ye çıkardılar. Başarı gösterirlerse bütün Trablusgarb'a kadar işgal edeceklerdi. Kale muhafızları cansiperane bir müdafaadan sonra silâhları

Malta'nın Saint Elm ve Saint Ange kaleleri Türk toplarının baskısı altında teslim olurken, Turgut başından yaralanarak vatanı uğruna şehit olmuştu.

ile çekilebilmek şartı ile düşmana teslim olmak mecburiyetinde kaldı.

4 nisan 1560 ta Piyale Paşa'nın kumandasındaki bir Osmanlı donanması Barbaros'un kabrini ziyaret ettikten sonra 120 gemi ile Modon üssüne geçti. Oradan Malta'ya gidildi. Malta'da küçük Gozzo Adası tahrip edildi. oradan Cerbe'ye geçildi.

«Türkler geliyor.» haberi Cerbe'deki düşman askerleri arasında umumi bir panik yarattı. Karşılıklı top atışları başladı. Piyale Paşa şahane bir manevra yaptı. Düşman donanması çilyavrusu gibi dağıldı, 70 düşman gemisi batırıldı veya yakıldı. Arta kalanlar zaptedildi. Kaleye kapanan piyade mukavemete çalıştı. Bu sırada Piyale Paşa büyük zaferini derhal Turgut Paşa'ya bildirdi. Paşa, karadan gelerek Cerbe'yi muhasara etti. Bir avuç Türk askeri, 30.000 düşmanı şiddetle sıkıştırdı. Perişan edilen düşman kuvvetleri kumandanı Don Alvaro de Sandi kaçmak isterken yakalandı ve kale 30 temmuz 1560 da geri alındı.

Donanma İstanbul'a dönüşünü, öncü bir harb gemisi ile, büyük bir düşman bayrağını sularda sürükliyerek haber verdi. Muzaffer donanma İstanbul'a girerken Sultan Süleyman, Topkapı sahil köşküne inerek, oradan bu şahane geçidi seyretti. Halk sahillere döküldü. 19 esir kadırga, direkleri inmiş bayrakları sularda sürünerek yedekte çekilirken bu denizin mavi dalgaları Türklere gülüyordu. 4000 esir ve kumandanları sokaklardan başları eğik geçti.

Günlerden bir gün, Sultan Süleyman hareket halinde olan donanma kumandanına:

«Malta'nın fethi ile alâkalı bütün işleri ancak Turgut başarabilir, sözünden çıkmayınız» emrini verdi. Malta'ya gelen donanma kumandanları, Turgut Paşa'nın gelişini beklemeden, (Saint Elm) kalesini kuşattı. Bu kuşatmaya Saint Elm'den başlamak, yanlış bir hareketti. Ertesi gün gelen Turgut Paşa bu plâna çok kızdı.

Paşa haklı idi amma, asker siperlerde hareket halinde olduğu için, tekrar toplanıp yeni bir plânın tatbikine başlanması onların mâneviyatı bakımından zararlı olabilirdi. Turgut Paşanın kendisi de artık iş işten geçtiğine kani idi. Bu durum karşısında eski plân muhafaza edildi, Paşa, Saint Ange kalesine yapılacak hücumun idaresine başladı.

Turgut Paşa bu savaş yerinde 18 haziran 1565 te bir top güllesinin sıçrattığı taş parçaları ile başından yaralandı. O anda ağız, burun ve kulaklarından kan boşandı. Beş gün baygın yattı ve zaptına çalıştığı kaleye kendi askerleri girerken o da 1565 yılının 23 haziran günü muzaffer Türk leventlerinin gözyaşları içinde şehâdet şerbetinden içti.

Namazı Türk Ordugâhında kılındı. Kendisi Beylerbeyi bulunduğu Trabluggarb'a götürüldü, kendi camiinin yanında hazırlanan mezarına gömüldü. Mezarı bugün yerli halk tarafından «Merabıt» (Evliya Mezarı) sayılır. Biz onu Türk bilgi ve kahramanlığının en yüksek âbidesi olarak selâmlamaktayız.

DRAGVT DI BAR-

CORSARO BERIA.

Hayat

Turgut Reis

(1485 - 1565)

Milano Kiral Sarayı'ndaki asıldan Feyhaman Duran tarafından kopya edilen bu tablo İstanbul Deniz Müzesinde'dir.

DRAGVT
DI BAR-

CORSARO
BERIA.

Bir Galatasaraylının HATIRALARI

YAZAN: SUAT ARAY

5

HAFTA SONU

CUMARTESİ çıkış günü olduğu için bazı arkadaşlar sabahtan elbiselerini giymişlerdi. Fakat cumartesileri öğle yemeğinden sonra yatakhanelere çıkılır, asıl o zaman elbise değiştirilirdi. Öğleden sonra bir tek Türkçe dersi yapılır sonra çıkılırdı.

Bu cumartesi günü öğleyin ben de elbise değiştim. İlk hafta çıkışı olduğu için heyecanlı idim. Türkçe dersine girdik. Bana bu ders lüzumsuz geldi. Çünkü herkes izinli çıkma heyecanı ve hattâ elbisesi içinde idi. Bu ruh ve kalıpta dersin yeri var mı idi? Aklımız bir saat sonra yapacağımız işlerde idi. Bu düşüncelerle Türkçe sınıfına gittim. Ders (Türkçe kıraat) dersi idi. Hocamız da rahmetli Halil Mirat Beydi (Anadolu Sigorta Şirketinin sabık müdürü). Ne okuyacağız, nasıl ders yapacağız diye beklerken Halil Bey eline bir kitap aldı ve bize (Bu hafta size Kanije Müdafaasını) okuyacağım dedi. Ben hayretler içinde idim. Umumiyetle Türkçe dersinde biz okuyorduk, o tashih ediyordu. Bu değişikliğin mânasını çözmiye kalmadı o, güzel ve hepimize tesir eden bir tonla - Halil Beyin konuşma edasındaki güzellik talebe arasında meşhur imiş - kitabı okumıya başladı. Evvelâ tereddüt, sonra alâka ve nihayet can kulağiyle bu tatlı hamaset destanını dinlemiye başladım. Hikâye daha bitmemişti ki Ahmet Ağa'nın en şakrak edalı ve çıkış kapılarının açıldığını bize beliğ bir surette anlatan tamburu işitildi. O güne kadar Ahmet Ağa'nın tamburunu hiç bu kadar münasebetsiz bulmamıştım. Fakat işte o gün tam çıkış anında şu tambur ne kadar zamansız gelmişti. İşin tuhafı arkadaşlar da benim gibi düşünüyorlardı. Birden sesler yükseldi:

— Hocam, ne olur bitirelim.

Koridorlarda, bütün bir hafta boyunca zaptedilmiş serazatlık hisleri galeyan halinde idi. Herkes koşuyor, Fransızca sınıflarına kitaplarını defterlerini bırakmıya gidiyorlardı. Bizim, sınıfta uslu uslu oturmamıza şaşan bazıları, koridorlara bakan geniş pencerelerin camlarına dayanıyorlar, bir iki dakika hayretle bizi seyrettikten sonra yine yıldırım süratiyle uzaklaşıyorlardı.

Halil Bey hikâyenin sonunu 7-8 dakika içinde bitirdi. Hepimiz memnun, hocamıza teşekkürler ederek tenhalaşan koridorlara fırladık. Şimdi biz de yıldırım olmuştuk. Fransızca sınıflarımıza doğru uçtuk.

Halil Beyin talebe ruhiyatını pek güzel anlıyan bir öğretici sıfatiyle haftayı sıkıcı bir ders yerine tatlı, cazip bir öğretim saatiyle bitirmesi hepimizi memnun ediyor, hafta sonunu âdeta iple çekiyorduk. Esasen Halil Bey'in bizim o zamanki ruh haletiruhiyemize, insiyaklarımıza en uygun hikâyeleri seçmekte büyük maharet vardı. Ben, hâlâ o hafta sonu Türkçe saatlerini zevkle anarım.

İLK PAZAR TATİLİ

Cumartesi ilk defa beni almıya gelen annem, diğer talebelerden geç kalmamıza mâna verememiş, merak içinde beni bekliyordu. Annemi karşımda görmem birden beni yine mektep atmosferinden çekmişti. Hemen koştum, ellerine sarıldım. Annem, geç kalmamın takip eden bu heyecan sahnesinden pek bir mâna çıkaramamış, mektebin bende yaptığı tesiri anlamak merakında idi. Sıkı sıkı sordu:

— Nasılsın oğlum, bu haftayı nasıl geçirdin?

— Çok iyi anneciğim. Çok iyi. Hiç evi aramadım.

Sonra birden yaptığım gafı kavrıyarak annemin elini fasılasiyle sıktım ve:

— Yalnız, her gece seni düşündüm anneciğim, dedim.

Annem, anlıyacağını anlamış ve pek memnun olmuştu. Fakat bana da bir tariz yapmayı unutmadı:

— Öyle ya, bir haftalık mektep bizi unutturuverdi sana değil mi?..

O hafta başı, mektebin hususiyetlerini dekorlarını, şahıslarını ve beş buçuk günün bütün saatlerini, dakikalarını ve sahnelerini defalarca kardeşlerime, ilk mektepteki komşu arkadaşlara teferruatiyle ve hattâ ilâveleriyle anlatmakla geçti. Yine o hafta birçok dostlarımı da ziyaret de ettim.

Fakat bir hafta evvel ayrılırken neden o kadar hüzün duyduğumu kendi kendime izah edemedim gibi geldi bana. «Mektebi Sultanî» sanki üzerimde, başka her şeyi unuttura-bilecek bir «büyü» yapmıştı. Pazar günü annemle evden ayrılırken sevinç içindeydim.

Mektep önünde anneme veda ederek içeri girdim. Daha tambur çalmamış, çocuklar bahçede ellerinde çantaları birbirleriyle konuşuyorlardı. Yeni elbiseler içinde oyuna heves edenler pek azdı. Tambur çaldığı zaman aramızda, normalin üstünde, absent'ler olduğunu gördüm ve öğrendim ki leyli talebeden istiyenler pazartesi sabahı da mektebe gelebilirlermiş, étude'deki tenhalık, evdeki yiyecek ve ikramlardan kesilen iştihasızlığın yemekhanedeki akisleri, yatakhanedeki sessizlik, pazartesinin sabah etüdü ve çayındaki arkadaş eksiklikleri hafta başı avdetine bir nevi hüzün verdi. Bu his, diğer arkadaşların ilk derse gelince getirdikleri hareket ve kaynaşmıya kadar devam etti.

Mektebi Sultani (Galatasaray) Fransızca tedrisat bölümünün o zamanki ikinci müdürü Mösyö Blanchon.

Fransızcayı bir Fransız kadar mükemmel konuşan Salih Arif Bey o zamanlar Mektebi Sultani müdürü idi.

NOTLAR

O zamanlar mütalâahanelerde leyli talebeye her akşam not atılırdı. Mütalâahane muidi bir deftere talebenin o akşamki tavır ve hareketine ve çalışma durumuna göre iki not verir akşam yemeğine gidilirken de bunları bizlere okurdu. Bunlar idarece de takip edilir, lüzum görüldüğü zaman talebenin, velilerin dikkat nazarları çekilirdi. Ayrıca on beş günde bir defa, cumartesi günleri, on beş günlük üç not okunurdu. Bunlar Conduite Devoir ve Leçon (tavır ve hareket, vazife ve ders) namları altında verilen notlardı ve hem Fransızca, hem Türkçe sınıflarında ikinci müdür tarafından okunurdu. Bizim ilk senelerimizde bunları ikinci müdür olan Faik Bey (sonra mektep müdürü olan zat) okurdu. Faik Beyin hoş bir boşnak şivesiyle okuduğu notlardan en tipik olarak hatırımda kalanı (Heybeli'de eczacı olan) 262 Yusuf'un notları idi. Yusuf yaramaz, haylaz fakat cin gibi bir çocuktu. Aldığı notlar da eksiriya (5) den yukarı çıkmazdı. Faik Bey o tatlı edasiyle «İki yüz âaltmış iki Yusuf efendi: Bej, bej, bej un bej» der, her okuyuşunda da Yusufa çıkışırdı. Notlar (10) üzerinden verilir, 1/2, hattâ 1/4, 3/4 gibi küsuratlı da olurdu.

Not okumada zikre değer bir hâtıra da şudur: Bizim son senelerimizde ikinci müdür olan Mr. Blanchon Fransızca sınıflarında not okuduktan sonra hocanın elini sıkmak itiyadında idi. Blanchon miyop olduğu için bazan hoca yerine kendisiyle beraber notları getiren idareden Bekir Beyin elini sıkardı. Ve eğer Bekir Beyin, her el sıkışta otomatik olarak her hocaya yapıştırdığı Bonjour Monsieur iltifatını Blanchon'a da tekrarlamasa; Blanchon işi farkedemezdi. Fakat Bekir Beyin tekerlemesi üzerine gafını anlıyan Blanchon hiddetle:

— Encore vous? (Yine mi siz?)

Der ve sert adımlarla sınıfı terkederdi. Notlar okunduktan sonra (30) üzerinden (24) alanlara birer Bon Point (aferin), daha yukarılarına çift Bon Point, dört Bon Point verilirdi.

SINIF TAKSİMATI

Mektebi Sultanide o zamanlar, sınıflar şöyle taksim olunmuşlardı. Les Commençants (İhtiyat veya ihzari sınıfı), Les Préparatoires (İpti-

Üstteki resim, türlü ders kolları için verilen Bon Point (Aferinname) lerden birini gösteriyor. Bu usul, Mektebi Sultani'de gelenek halini almıştı. Yanda, Galatasaray'ın redingot biçimi mektep üniformasını görülüyor. (Fotoğraf Fevzi Gökçe koleksiyonundan alınmıştır.)

niçin seviyorum?

17 eylül 1957 günü Sophia Loren ve Carlo Ponti'nin Meksika'da evlenmeleri hayretle karşılanmıştı. İzdivacın samimiyetine kimse inanmak istemiyordu. Sinema dünyasının bu cazibe kıraliçesi nasıl olur da Ponti gibi kısa boylu, dazlak kafalı, kırk beş yaşında bir erkekle evlenebilirdi? Sophia Loren bu sahifelerde bunu izah etmektedir.

nında olmayı, hayatları boyunca birinin kendilerine daima çocuklarını besliyebileceklerini, asla ihtiyarlamıyacaklarını, endişelenmiyeceklerini telkin etmesini istiyorlar. Misaller mi arıyorsunuz? İşte Marilyn Monroe ve kırk üç yaşındaki eşi Arthur Miller... İşte Françoise Sagan ve kırk üç yaşındaki eşi Guy Schoeller...

— Demek ki şimdiye kadar kendi yaşınızda bir erkekle sevişmeyi denemediniz?...

— Hayır bunu hiç düşünmedim. Genç erkeklerle flört edemedim. Çok konuşuyorlar. Halbuki Carlo'nun kendini beğendirmek için gevezeliğe ihtiyacı yok.

Carlo Ponti'nin Sophia Loren'i cezbedeceği gerçekten kimsenin hatırına gelmezdi. Sinema âlemi 17 eylül 1957 günü Ponti ile Loren'in bir Meksika şehrine kaçarak evlendiklerini haber alınca şaşkınlıktan kendini alamamıştı. Oysa ki Sophia Loren «Carlo ile beraber yıllarca arkadaşlık komedisi oynadık» diyor ve kendisinin yavaş yavaş gizli aşkını etrafındakilere itiraf etmiş olduğunu belirtiyordu. Dedikodu yazarları Cinecitta stüdyolarında «Gaibin Efsanesi» (Legend of the Lost) adlı filmi çevirirken Sophia Loren'in «Ümitsiz bir aşka sürüklendim. Sevdiğim insan evli ve iki çocuk babası!...» diye dert yandığını hatırlıyacaklardı. Sophia bu şekilde konuşurken Carlo karısından ayrı yaşıyordu. Meksika'da evlendikleri haberi İtalya'ya gelince hakkında polisce takibata geçildi. Bütün İtalyan polisine Carlo Ponti ve Sophia Loren takma adı ile tanınan Bayan Sciascolone'yi zina suçundan tevkif etmeleri bildirildi. İtalya'da izdivaçları tanınmamış ve Ponti iki karılı koca durumuna düşmüştü. Fakat zamanla Loren - Ponti çiftine karşı duyulan hiddet kayboldu. Bir dinî birliğin teklifiyle polis takibatından vazgeçildi. Aksi halde Sophia Loren, geçtiğimiz yılın eylülünde Venedik Film Festivali'ne gelemiyecek, kazandığı armağanı kendi eliyle alamıyacaktı.

— Bir daha fakirliğe düşmekten korkmuyorsunuz herhalde?...

— Hayır. O günler tarihe karıştı.

Gerçekten Sophia Loren'in bir filminden aldığı ücret iki milyon lirayı aşıyor. Prodüktör kocasının kazancı ise Loren'inki ile kıyas edilemiyecek kadar muazzam. Loren ile Ponti'nin, ömürlerinin sonuna kadar bu paraları nasıl harcıyabilecekleri tasavvur edilemiyor.

— Artık hayatta bir arzunuz kalmamış olmalı!...

— Var. Bir arzum daha var. Otellerde, kiralık evlerde ve şatolarda oturacak yerde, daima Carlo ile başbaşa kalacağım ve çocuklarıma kendimi sevdireceğim bir yuvaya yerleşmek istiyorum. Üç çocuğum olmasını arzuluyorum ve günün birinde üçüne de kavuşacağıma inanıyorum. Zira şimdiye kadar arzu ettiğim her şeye kavuştum. Aktris olmak istiyordum, aktris oldum. Zengin olmak istiyordum, zengin oldum. Bir erkeğe sahip olmak istiyordum, onunla evlendim. Şimdi de üç çocuğum olacağına inanıyorum. İnsan hayatın bütün nimetlerine yirmi beş yaşında sahip olamaz. Önümde daha ümitli yıllar var...

EMNİYET VEREN EŞ

Sophia Loren, karşısındaki erkeğin emniyet verici olmasını «aşk» için kâfi bulduğunu ifade ediyor. Marilyn Monroe'nun ve Françoise Sagan'ın da kendilerinden çok yaşlı erkeklerle evlenmeleri bu duyguyla izah edilemez mi?...

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Yakut +

Kıymetli taşlardan birinin arapça ismidir kadın ve erkeklerde kullanılan isimler arasındadır. Sibirya'nın kuzey doğusunda, Yakutlar adını taşıyan bir Türk uruku vardır.

Derya +

Ekseriyetle denizcilerin kız çocuklarına koydukları yeni isimlerdendir. Kelime farsçadır ve«Deniz» demektir. İsim, atasözü kıymetinde olan şu mısrada da geçiyor:

«O mâhiler ki derya içredir deryayı bilmezler.»

Fâtih +

Arapçada «Fetheden, açan» anlamına gelen ve erkek ismi olarak kullanılan bir sıfattır. İstanbul'u zabteden Osmanlı Hükümdarı İkinci Mehmet'e lâkap olmuştur. Cenabı Hakka izafe edilen ve onun «Kapı açıcı» olduğunu bildiren sıfatlar arasındadır.

Cora +

Erkek ismi olarak kullanılan bu Öztürkçe ismin anlamı, Türk Dil Kurumu'nun Tarama dergisinde «Adet, izah, mâna, mefhum, tefsir» olarak verilmektedir. Soyadı olarak da kullanılıyor.

Nefi +

«Fayda veren» anlamında Arapça bir kelimedir ve erkek isimleri arasında bulunmaktadır. İsmin en mümtaz adaşı 1634 te vefat etmiş olan divan edebiyatımızın en büyük üstad ve hicivcilerinden Şâir Ömer Nefi'dir. Üstad kendi sanat zevk ve kudretini kendi mısraiyle açıklamıştır:

«Taklit ile olmaz bu kadar lezzet-i güftar,
Bu lehçe-i pâkize bana dad-ı Hüdâdır...»

Makal +

Ceylân ve âhû denilen güzel gözlü, sevimli hayvancığın Öztürkçedeki adıdır. Erkek isimleri ve soyadları arasında bulunuyor. «Bizim Köy» isimli eseriyle tanınmış olan köy öğretmeni Mahmut Makal da kelimeyi soyadı olarak almıştır.

Güzey +

Türkçede «Gölge» demektir. Yeni nesilde kullanılan, dile tatlı ve ahenkli gelen isim ve soyadları arasındadır. Perde sanatkârlarımızdan Gülistan Güzey'in de şimdiki soyadıdır.

Kınay +

Türkçede «Faal, çalışkan» demektir. Yeni neslin erkek çocuklarına isim olarak konulmaktadır.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından istenilmiştir.

DİLİNİZİN UCUNDA, AMA...

BİR arkadaşınızla yolda birdenbire karşılaşırsınız. Selâm verip konuşmaya başlarsınız. Ama ismi bir türlü aklınıza gelmez! Hem konuşursunuz, hem de düşünürsünüz: Neydi ismi? Neydi?... Boşuna zahmet. Hatırlamanın imkânı yok!...

Bu hal hepimizin başına gelir. Arkadaşınızı, bir başka arkadaşınıza takdim edeceksiniz. Bir türlü ismi aklınıza gelmez!

Birşey aramak için çekmenizi açarsınız. Öylece kalırsınız. Ne arıyacaktınız?... Unuttunuz!

Gardrobun önüne gidersiniz. Kapısını açarsınız. Birşey alacaktınız ama, ne?... Gömlek mi, kıravat mı, çorap mı, ceket mi, etek mi?...

Bir ahpabınıza mektup yazmak istersiniz. Mühim bir şeyden bahsedeceksiniz. Kalemi, kâğıdı elinize alırsınız. Hay aksi şeytan!... Neydi o yazacağınız şey?!...

Avustralya'nın başşehri neresidir?... Dilinizin ucunda. Ama söyliyemiyorsunuz! Bu da öğrencilerin başına gelir!...

İmtihan kâğıdında dört tane sual var. Baştan aşağıya bir nefeste okursunuz. Hepsini biliyorsunuz! Hemen kaleme sarılırsınız. İki satır yazarsınız. Üçüncüsünde kalem yürümez! Ne oldu?... Az önce hepsi aklınızdaydı. Bu da öğrencilerin bir başka derdi!...

Bir cümle tercüme ediyorsunuz. Dördüncü kelimede takıldınız. Biliyorsunuz ama, tam karşılığı aklınıza gelmiyor!... Lûgatı karıştırmıya başlarsınız.

Bütün bunlar sık sık herkesin başına gelen tabiî olaylardır. Fakat neden olur? Sebebi nedir? Çaresi var mıdır?

Bu suallere cevap verebilmek için muhtelif ilim adamları birçok tecrübeler yapmışlardır. Meselâ, öğrenciler üzerinde yapılan tecrübeler şunu göstermiştir ki, korku, bu unutkanlıkların başlıca âmillerinden biridir. Bütün kitabı tamamen çalışmış olan bir öğrenci, imtihan korkusuyla öğrendiklerinin çoğunu unutmaktadır.

Sert bir öğretmenin karşısında derse kalkan bir öğrencinin ekseriya «zihni karışır». Şu halde, bunun önüne geçmek için, korku denen şeyi unutmak lâzımdır. Korku, âni bir zihin durgunluğuna yol açıyor.

İkinci bir sebep de «telâş» tır. Telâşlı bir kimse, ekseriya ne yapacağını şaşırır. Zihnini toplıyamaz. Dehşetli bir korku neticesinde dili tutulanlar olduğu gibi, telâş sebebiyle konuşamaz hale gelenler de hayli çoktur. Öyleyse, boş yere telâş etmekten kaçınmalıyız.

Telâş dediğimiz ruh haline pek yakın bir hal de «sinirlenme» dir. Herhangi bir sebeple sinirlendiğimiz zaman, ekseriya zihnimiz karışır. Yapacağımız şeyi unuturuz.

Maddi tehlikeler doğurabilecek teşebbüslere girişen iş adamlarında çoğu zaman sinirlenme hallerine raslanır. Sinirlendikleri günlerde bu âsab bozukluğundan doğan birçok zararlar görürler. Yapmayı tasarladıkları şeylerin bir kısmını unuturlar. Ertesi sabah bir de bakarlar ki, işler büsbütün tersine dönmüş!...

Bunun önüne geçmek için, soğukkanlılığı kaybetmemeğe çalışmak lâzımdır.

İyi ama, öğüt vermek her zaman için kolay, bunları tatbik etmek ise hayli zordur. Hiçbir zaman sinirlenmemek, korkmamak, telâş etmemek, kızmamak, her vakit soğukkanlılığı muhafaza etmek kolay mıdır sanki?...

Zordur tabiî!... Değme babayiğitler bile kendilerini bu kadar kontrol altında bulunduramazlar. Bunlar tabiî hallerdir. Muvaffak olamamaktan endişe eden bir kimsenin, telâş etmesi, sinirlenmesi kadar normal birşey olamaz. Yalnız bu durumun bir mutedil derecesi, bir de ifrat derecesi vardır. Bizim demek istediğimiz, ifrat dereceden kaçınmaktır.

Her mesele karşısında, serinkanlılıkla düşünmeğe alışmak, bunun için gayret sarfetmekten çekinmemek zarar vermez, fayda verir. Bir gün, gelir, bu âni unutkanlıklarımızdan eser kalmaz!

BİR ZİYAFET SOFRASINDA Yukarıda değerli okuyucularımıza bir ziyafet sofrası takdim ediyoruz. Üstünde kuş sütünden başka herşey bulunan bir ziyafet sofrası. Etrafında kadınlı erkekli on altı kişilik bir topluluk yer almış. Iştahla yenilip içiliyor, neşe içinde sohbet ediliyor. Şıklıktan yana da diyecek yok. Ama, aslında bu on altı davetlinin hiçbirinde sofra âdabından eser yok. Karikatürist bunları olduğu gibi tespit etmiş. Bu hatalar acaba nedir?

BİLMECE

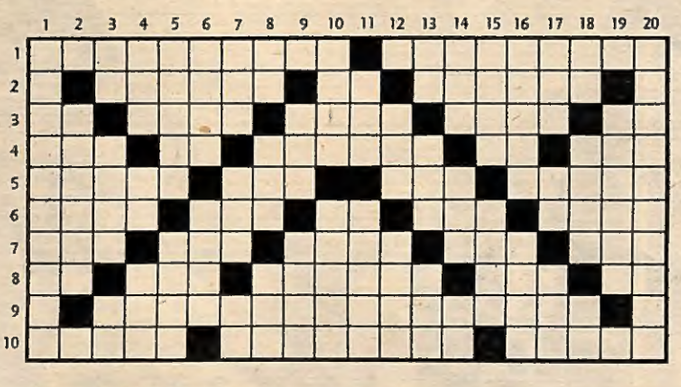

SOLDAN SAĞA : 1: Evlenen kız için hazırlanan yer — Alaturka kıran kırana güreş. 2: Ele avuca sığmaz çocuk — Diyapazonun verdiği ses — Ekseriya Anadolu'nun karşı kıyısına verilen isim. 3: Nota — Tersi duvarcı âleti — Dört adet on — Portakal cinsi — En yakın arkadaş. 4: Kürt ismi — Beyaz — Apartmanlar böyle kiraya verilir — Uzak işareti — Eski bir kavim. 5: Montgolfie biraderlerin keşfettiği — Bıçak kılıfı — Yerinde ağırdır — Hoş ve güzel. 6: Nebati mahrukattan — Odun ateşi — Bağlantı takısı — Asya hayvanlarından — Çok kullanılan bir yağ cinsi. 7: Göl demektir — Sabun yerine kullanılan yumuşak taş — Mal ile ilgili — Ay — Baş hastalığı. 8: Buğday tozu — İçkili eğlence yeri — Arkasından koş — Bağlı — Nefi edatı. 9: Başı büyük bir halk meşhuru. 10: Türkçede «müteselsil» anlamına gelen bir kelime — Cengiz'in torunu — Eziyet eden.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Yarımadasında Çanakkale savaşları olan şehrimizin halkından. 2: Türkçede bayındır demektir. 3: Tersi kırmızı — Su borusu — Ayak. 4: İcra — İki tane beşin toplamı — Çenede olduğu söylenilen bir tel. 5: Ağlayan — İlçe. 6: Mutfağın bacalı yeri — Ev parası. 7: Çatının üstü — Omuzdan aşağısı — Tanrı. 8: Lâhza — Ekilmemiş tarlalar — Şark'taki dağlarımızdan. 9: Can suyu — Dinlenme. 10: Isıt anlamına emir — Bir ağaç. 11: Su oluğu — Tersi halk. 12: Apartman bölümlerinden — Tanrı. 13: Hicap — Atın yavrusu — Tarihi baston. 14: Farsça çehre demek — Suriye'nin başkenti — Yad et. 15: Tersi hasislik huyu — Türkçede Han. 16: Balık cinsi — Bağış. 17: Arapça rütbelerden — Şikâr — Çabuk. 18: Sıfat takısı — Eski — Hayret nidası. 19: Su haline getiren. 20: Meçhul veya tehlikeli yerlere gönderilen öncü birliklere verilen ad.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

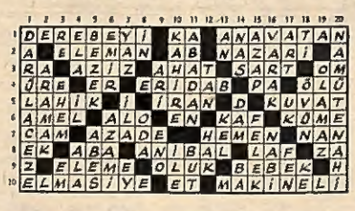

KARİKATÜR

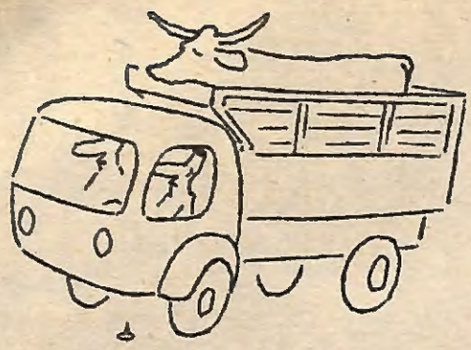

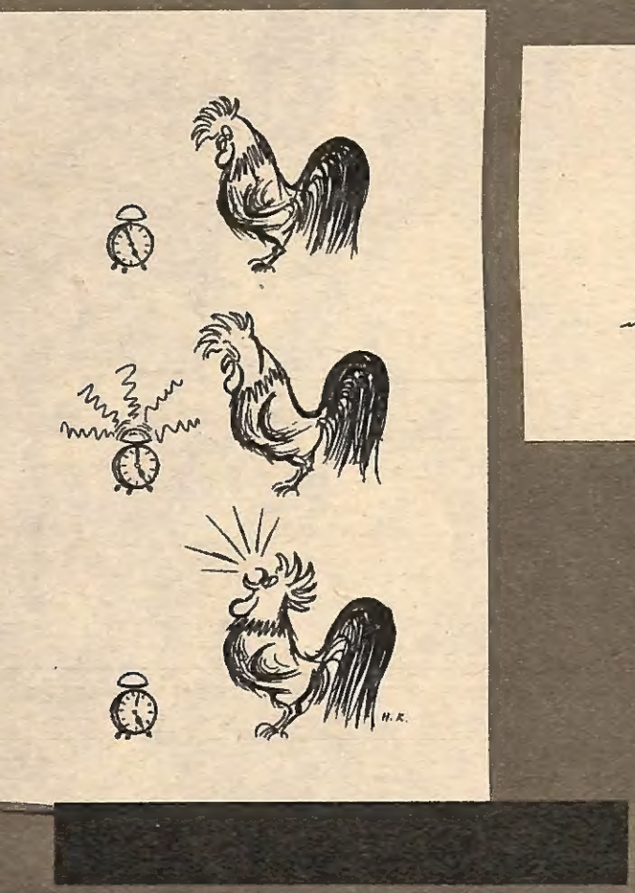

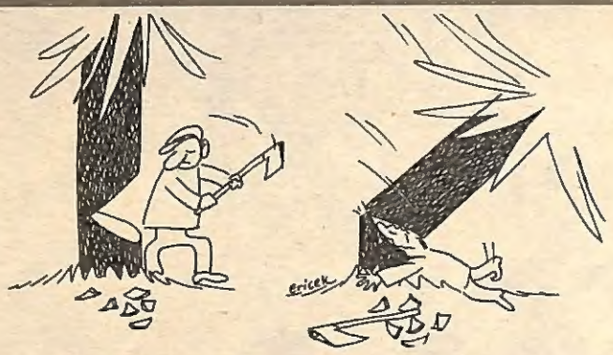

Ağacın intikamı

— Ya bu modele ne dersin?...

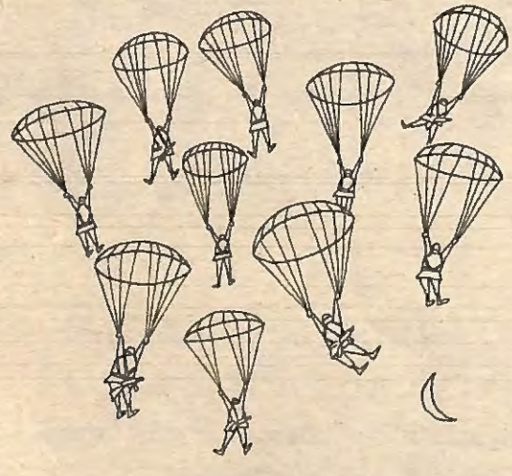

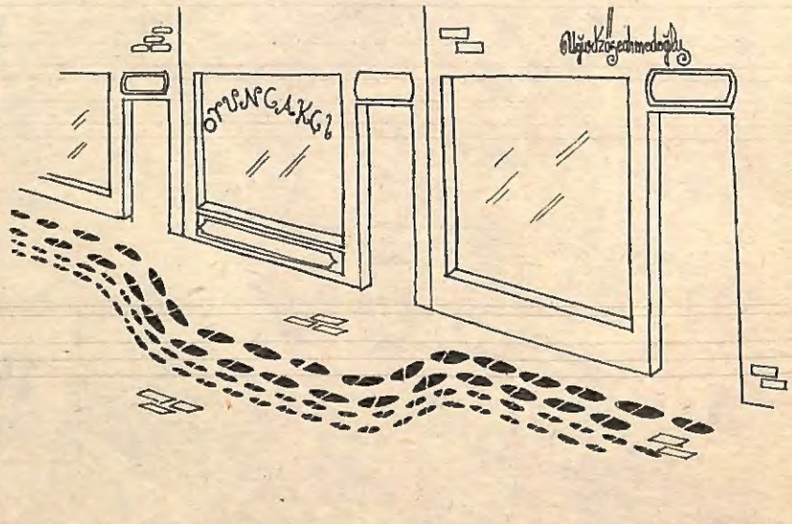

ANTALYA ŞELÂLELERİ

YAPI ve KREDİ BANKASI

Şansınızın da şelâleler gibi gür olmasını
İKRAMİYELİ AİLE CÜZDANI
sağlar. Tasarruflarınızın bu cüzdanda birikmesi ise talihinizi kat kat arttırır.

1959 yılında 3 MİLYON LİRA TUTARINDA:

40 APARTMAN DAİRESİ ve 1.5 MİLYON LİRA ÇEŞİTLİ PARA İKRAMİYELERİ